

ບົດລາຍງານ

ແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ
ແບບເຊື່ອມສານ

ເມືອງ ເຊໂປນ
ອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ

ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ສປປລາວ

ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ

ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ
ການປັບຕົວບົນພື້ນຖານລະບົບນິເວດໃນອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ
ແລະ ຕົວເມືອງຫລວງພະບາງ

ສາລະບານ

1.	ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ.....	1
1.1	ຄວາມເປັນມາ.....	1
1.2	ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.....	2
1.3	ຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດ	3
2.	ການປະເມີນສະພາບພື້ນທີ່ໂຄງການ	6
2.1	ສະພາບດ້ານພູມສາດ.....	6
2.2	ລະບົບນິເວດ.....	7
2.3	ສະພາບທາງດ້ານພູມອາກາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດ.....	8
2.4	ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	12
2.5	ຄວາມສ່ຽງໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ.....	12
3.	ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2025-2029	19
3.1	ເປົ້າໝາຍ.....	19
3.2	ຈຸດປະສົງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	19
3.3	ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	30
4.	ເອກະສານອ້າງອີງ.....	32
5.	ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ – ແຜນທີ່ນໍ້າຖ້ວມບ້ານເປົ້າໝາຍ	33

ສາລະພານຮູບ

ຮູບທີ 1. ຂະບວນການ ແລະໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນການພັດທະນາແຜນ ICFMS.....	4
ຮູບທີ 2. ແນວຄິດການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດທີ່ສ້າງແນວຄວາມຄິດຢູ່ໃນກອບການບັງຄັບ-ຄວາມກົດ ດັນ-ລັດ-ຜົນກະທົບ-ການຕອບສະໜອງ (ທີ່ມາ: UNEP-UNDP-IUCN, 2010).....	5
ຮູບທີ 3. ໂຄງຮ່າງຂອງ UNDP ສໍາລັບລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (ທີ່ມາ: UNDP, 2018)	6
ຮູບທີ 4. ລັກສະນະທາງພູມສາດຂອງເມືອງເຊໂປນ.....	9
ຮູບທີ 5. ສະພາບຄວາມທຸກຍາກພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ: https://apps.k4d.la/analyst/)	10
ຮູບທີ 6. ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ: https://apps.k4d.la/analyst/).....	11
ຮູບທີ 7. ວັນແຫ້ງແລ້ງຕິດຕໍ່ກັນ (ຄ່າສະເລ່ຍລາຍປີຕໍ່ເມືອງ) ສໍາລັບຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 5 ປີ (ຊ້າຍເທິງ), 10 ປີ (ເທິງຂວາ), 50 ປີ (ຊ້າຍລຸ່ມ), ແລະ 100 ປີ (ລຸ່ມຂວາ) (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Antea, 2024).	14
ຮູບທີ 8. ລະບົບການພະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.	15
ຮູບທີ 9. ສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດໃນເມືອງເຊໂປນ , ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.....	17
ຮູບທີ 10. ການຈັດລະບຽບການປົກຄອງ.....	30
ຮູບທີ 11. ແນະນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ສົບລະລຸ.....	33
ຮູບທີ 12. ແນະນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ສົບລະລຸ.....	34
ຮູບທີ 13. ແນະນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ແກ້ງທ່າແມະ.....	35
ຮູບທີ 14. ແນະນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ແກ້ງຫົວປາ.....	36

ສາລະພານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງທີ 1. ປະເພດການປົກຫຸ້ມພື້ນທີ່ເມືອງເຊໂປນ	7
ຕາຕະລາງທີ 2. ລາຍການສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ເມືອງເຊໂປນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.....	16
ຕາຕະລາງທີ 3. ຊ່ອງຫວ່າງໃນເມືອງເຊໂປນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (EWS) ສໍາລັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.....	18
ຕາຕະລາງທີ 4. ເປົ້າໝາຍແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄາດຄະເນງົບປະມານສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ.....	20
ຕາຕະລາງທີ 5. ການຄາດຄະເນການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງເມືອງໃນໄລຍະ 2025-2029	21
ຕາຕະລາງທີ 6. ແຜນງານ ແລະ ແຜນຄຳເນີນງານ ສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ (2025-2029).....	22

ອະທິບາຍຄຳຫຍໍ້

DAFO	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ
DoNRE	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ
DWR	ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
DMH	ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ
EbA	ການປັບຕົວໂດຍອາໄສລະບົບນິເວດ
EWS	ລະບົບກະເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ
GEDSI	ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ຄວາມພິການ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມທາງສັງຄົມ
ICFMS	ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງໄຟນ້ຳຖ້ວມແບບເຊື່ອມສານ
ICM	ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ
Lao PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
IWRM	ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ
LPC	ນະຄອນຫຼວງພະບາງ
MoLSW	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
MoNRE	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
NDMC	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄຟຟ້າປັດແຫ່ງຊາດ
MTC	ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ
MoICT	ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ
MWPT	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
PoNRE	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ
UNDP	ໂຄງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດ
XBH	ອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ

ນິຍາມຄຳສັບ

Flood extent: ພື້ນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກນ້ຳຖ້ວມ.

Riverine Flooding: ນ້ຳລົ້ຕາຝັ່ງ ເຊິ່ງເອີ້ນກັນວ່າ ນ້ຳຖ້ວມແມ່ຈາກນ້ຳ ເກີດຂຶ້ນເມື່ອແມ່ນ້ຳ, ລຳນ້ຳ ຫຼື ສາຍນ້ຳອື່ນໆ ໄຫຼລົ້ນຝັ່ງເນື່ອງຈາກຜົນຕົກນ້ຳຕິດຕໍ່ກັນເປັນເວລາດົນ ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມໃນພື້ນທີ່ອ້ອມຂ້າງເປັນບໍລິເວນກວ້າງ.

Hazard mapping: ແຜນທີ່ຄວາມອັນຕະລາຍ, ໝາຍເຖິງແຜນທີ່ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຫຼື ພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເກີດຄວາມອັນຕະລາຍ.

Representative Concentration Pathways (RCP): RCP ໝາຍເຖິງສົມມຸດຖານການຈຳລອງການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວທີ່ລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນແຕກຕ່າງກັນ ຮ່ວມກັບການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນ ເຊິ່ງສອດຄ້ອງກັບຜົນການສ້າງແບບທາງພູມອາກາດ. ສົມມຸດຖານການຈຳລອງການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວທີ່ລະດັບ 4.5 (RCP 4.5) ອາດຈະມີຈຸດສູງສຸດຢູ່ພາຍໃນປີ 2040 ຈາກນັ້ນກໍ່ຈະຫຼຸດລົງ. ສຳລັບ RCP 4.5 ການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວຍັງຄົງຈະສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕະຫຼອດສະຕະວັດທີ 21.

ຄຳນຳ

ແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ແບບເຊື່ອມສານ ສຳລັບເມືອງເຊໂປນ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ສະບັບນີ້ ແມ່ນ ເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ສະບັບປັບປຸງ 2017 ແລະ ພັນຂະຫຍາຍແຜນຍຸດ ທະສາດການຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ທິດທາງແຜນການຂອງຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ເປັນແຜນລະອຽດ.

ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ສະບັບນີ້ຂຶ້ນມາ ກໍແມ່ນເພື່ອເປັນການເສີມ ຂະຫຍາຍຄວາມທົນທານຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງໃນເມືອງເຊໂປນ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງສຸດ ຕາມທິດການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວ. ເຊິ່ງແຜນນີ້ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍການຮ່ວມມືຂອງບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ແລະ ອົງການ ປົກຄອງເມືອງນອງ ພາຍໃຕ້ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການປັບຕົວບົນພື້ນຖານລະບົບ ນິເວດ (IWRM-EbA Project) ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF) ແລະ ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP).

ພວກເຮົາຄະນະເຈົ້າ ໜ້າທີ່ອົງການປົກຄອງເມືອງເຊໂປນ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງ ບັນດາ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຕະຫຼອດຮອດພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ໄດ້ມີການປະສານສົມທົບກັນກ່ຽວກັບ ໃນການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງສະບັບນີ້ ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼຸດຜ່ອນຜົນ ກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ. ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ ທີ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັນຢ່າງສະໝິດແໝ້ນ ລະຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ພາກເອກະຊົນ, ບັນດາຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອພ້ອມກັນບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງທີ່ຕັ້ງໄວ້ ປະກອບສ່ວນໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃນເມືອງນອງໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະ ກ້າວ.

ພວກເຮົາຄະນະເຈົ້າ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງຄະນະຮັບຜິດຊອບທີ່ໄດ້ສຸມເຫື່ອແຮງ, ສະຕິປັນຍາ ແລະ ຄວາມເປັນ ເຈົ້າການ ໃນການສ້າງແຜນນີ້ຂຶ້ນມາຈົນສຳເລັດ. ສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ແລະ ຄຳຄິດຄຳເຫັນ ໃຫ້ແຜນສະບັບນີ້ສົມບູນຂຶ້ນ. ພິເສດຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງຜູ້ໃຫ້ທຶນທີ່ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ທາງດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ວິຊາການ. ເອກະສານດັ່ງກ່າວ ຈະໄດ້ນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເຊື່ອມ ສານເຂົ້າກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງເມືອງ ແລະ ແຜນການຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມນັ້ນກໍຈະ ໄດ້ມີການທົບທວນຄືນ ແລະ ປັບປຸງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ທີ່ເມືອງເຊໂປນ ວັນທີ 09 ທັນວາ 2024

ຈ.ທ ຫົວໜ້າກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຊີນແກ່ ຫົວໜ້າ ພຊສ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

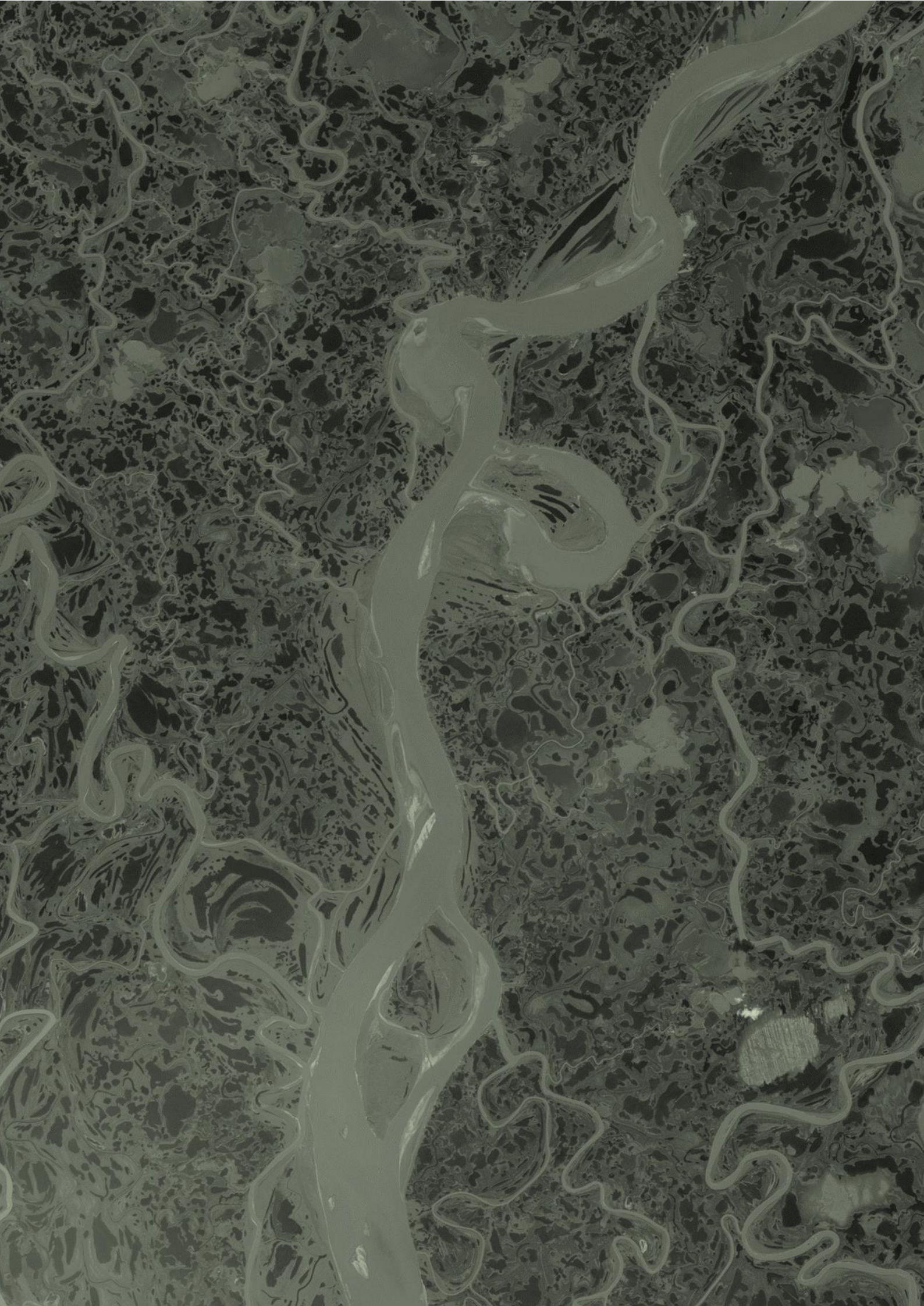
ພອນໄຊ ສົມມາລາວົງ

ບຸລິກາ ອິນທິລາດາ

ສົມບັດ ອິດທະວົງ

1. ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ

1.1 ຄວາມເປັນມາ

ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ປະກອບມີ 15 ເມືອງ (ລວມທັງເມືອງສອງຄອນ) ແລະ ມີ 1,022 ບ້ານ, ມີປະຊາກອນທັງໝົດປະມານ 1 ລ້ານຄົນ (ສູນສະຖິຕິລາວ, 2016). ວຽກງານກະສິກໍາມີຄວາມສໍາຄັນເປັນພິເສດສໍາລັບແຂວງ, ໃນນັ້ນ 75% ຈໍານວນປະຊາກອນແມ່ນດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ອາໄສການເຮັດກະສິກໍາແບບຍືນຍົງເພື່ອການດໍາລົງຊີວິດ. ເນື້ອທີ່ນໍ້າຂອງແຂວງປະມານ 15,000 ກມ² ແມ່ນຖືກນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະສິກໍາ. ການປູກເຂົ້າແຊງຂອງແຂວງໄດ້ສະໜອງເຂົ້າ ປະມານ 25% ຂອງຈໍານວນເຂົ້າທີ່ບໍລິໂພກໃນ ສປປ ລາວ. ເນື້ອທີ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນອນຢູ່ພາຍໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ ປະມານເກືອບເທົ່າ ~19,500 ກມ², ມີຍອດຂອງແມ່ນໍ້າລໍາເຊຕ່າງໆແມ່ນເລີ່ມຢູ່ໃນເຂດສາຍພູຫຼວງ ເຂດຊາຍແດນ ສປປ ລາວ-ຫວຽດນາມ, ໃນເຂດພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງແຂວງ.

ແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ແບບເຊື່ອມສານ (ICFMS) ສໍາລັບເມືອງສອງຄອນ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍຄວາມທົນທານຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງໃນເມືອງ - ເຊິ່ງທັງສອງເຫດການນີ້ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າຈະມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມຖີ່ຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ມັນກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ການສ້າງແຜນທີ່ໄພອັນຕະລາຍຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມຂອງອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜືນທີ່ອັນກວ້າງໃຫຍ່ຂອງເມືອງສອງຄອນ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດທາງພາກເໜືອຂອງເມືອງ) ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມເຂດແຄມສາຍນໍ້າເຊຈໍາພອນ, ນໍ້າເຊຊ້າງຊອຍ ແລະ ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ ອັນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ສ່ວນເຂດພາກຕາເວັນຕົກຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ລວມທັງເມືອງສອງຄອນຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງຢ່າງຮ້າຍແຮງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນເປັນໄລຍະເວລາຍາວນານ. ຄຽງຄູ່ກັນກັບຄວາມອ່ອນໄຫວຂອງວຽກງານກະສິກໍາທີ່ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ (ເມື່ອທຽບໃສ່ກັບເຂດພາກຕາເວັນອອກຂອງແຂວງທີ່ມີຜືນທີ່ສູງກວ່າ) ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າສະພາບໄພແຫ້ງແລ້ງໃນເຂດເມືອງສອງຄອນ ອາດຍັງຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ຜົນຜະລິດກະສິກໍາຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.

ICFMS ສໍາລັບເມືອງສອງຄອນໄດ້ກໍານົດຍຸດທະສາດ ແລະ ກໍານົດແຜນການດໍາເນີນງານໃນ 5 ປີຂ້າງໜ້າ (2025-2029) ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຍືດຢູນຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ລວມທັງຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ). ມັນເຮັດໜ້າທີ່ເປັນແຜນລວມສໍາລັບການເພີ່ມຄວາມຍືດຢູນໂດຍການນໍາໃຊ້ແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (ICM), ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM), ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (EbA), ແລະ ວິທີການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ, ໃນຂະນະທີ່ກໍາລັງສົ່ງເສີມວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາແບບຍືນຍົງ, ກວມລວມ, ແລະ ຕອບສະໜອງໄດ້ດ້ານບົດບາດຍິ່ງຊາຍ. ແຜນ ICFMS ຍັງຖືກອອກແບບມາເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນ, ຮັບປະກັນວ່າຊຸມຊົນສາມາດວາງແຜນຢ່າງສອດຄ່ອງກັບສະພາບ ແລະ ສາມາດຝຶນຝຸດຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ICFMS ກວມເອົາເນື້ອໃນທີ່ສໍາຄັນໃນຂອບເຂດໜ້າວຽກຫຼັກດັ່ງນີ້:

- ການຄຸ້ມຄອງພູມສັນຖານ: ແຜນດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ນໍາໃຊ້ສະເພາະກັບເມືອງເຊໂປນ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຊຸມຊົນຊົນເຜົ່າບົດທີ່ເປັນບ້ານເປົ້າໝາຍຫຼັກຄື ບ້ານສີບສະລຸ, ແກ້ງຫົວປາ ແລະ ແກ້ງທະແມ.
- ຂະແໜງການ: ແຜນນີ້ ປະກອບມີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຂະແໜງການ, ສຸມໃສ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານຜືນຖານໂຄງລ່າງ, ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ການກະກຽມຄວາມພ້ອມ ເພື່ອຮັບປະກັນການຮັບມືກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.
- ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ໂຄງການດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ປະສານສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມຜັດທະນາ ເພື່ອຮ່ວມກັນຜັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ. ໃນນັ້ນຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ກັບກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ເຊັ່ນ: ຊົນເຜົ່າ ແລະ ແມ່ຍິງ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈ.
- ໄລຍະເວລາ: ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງານທີ່ສະເໜີແມ່ນມີໄລຍະເວລາ 5 ປີ ແຕ່ປີ 2025-2029 ແລະ ລວມມີກິດຈະກໍາປະຕິບັດໃນໄລຍະສັ້ນຈໍານວນໜຶ່ງເພື່ອສ້າງຄວາມຍືດຢູນໃນທັນທີທັນໃດ, ພ້ອມທັງກິດຈະກໍາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະຍາວ ທັງແບບເປັນໂຄງສ້າງ ແລະ ບໍ່ເປັນໂຄງສ້າງ ລວມທັງການລົງທຶນໃສ່ຜືນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ຂໍ້ລິເລີ່ມການຝຶນຝຸດລະບົບນິເວດ.

1.2 ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ

ICFMS ສະບັບນີ້ ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ແລະ ຂໍ້ລິເລີ່ມເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ສັງລວມໄວ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມເມືອງ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍ ແລະ ທິດທາງຈຸດສຸມຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງເມືອງເຊໂປນ, ໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບ:

- **ເປົ້າໝາຍທີ 1:** ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງເມືອງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງມີຄຸນນະພາບ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 1: ເສດຖະກິດມະຫາພາກ ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ໜັ້ນຄົງ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 2: ພັດທະນາກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃຫ້ທັນສະໄໝ ແລະ ຍືນຍົງ.
- **ເປົ້າໝາຍທີ 3:** ປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະເຂດຊົນນະບົດ ໃຫ້ສາມາດຜະລິດເປັນສິນຄ້າທີ່ໜັ້ນຄົງ, ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 1: ພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ເພື່ອໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນດີຂຶ້ນ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 4: ສົ່ງເສີມບົດບາດ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ, ຊາວໜຸ່ມ, ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ, ຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ອາວຸໂສເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຂວງ

ແຜນ ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ (2021-2025) ຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນອັດຕາການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຕາມເປົ້າໝາຍ, ການປົກປັກຮັກສາທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດຕໍ່ສັງຄົມຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ (2016-2025) ໂດຍສະໜັບສະໜູນການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນທິດທາງທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ດຸນດ່ຽງ, ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ແຜນ ICFMS ຍັງສອດຄ່ອງກັບຂະບວນການປົກປັກຮັກສາທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໃນທິດທາງທີ່ຍືນຍົງ, ມີປະສິດທິຜົນສູງສຸດ ແລະ ຕາມທິດສີຂຽວ. ສຸດທ້າຍ, ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍ 8 ຂອງເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງແຫ່ງຊາດ (SDGs) ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ກວມລວມ ແລະ ຍືນຍົງ.

ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງ (2021-2025) ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ 6 ແຜນງານຄື: (1) ສ້າງກົນໄກຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ອ່າງເກັບນ້ຳ (2) ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (3) ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (4) ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຜູ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (5) ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ (6) ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.

ການຄຸ້ມຄອງໄຟຟ້າ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ “ຍຸດທະສາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄຟຟ້າໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຮອດປີ 2035” ໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄຟຟ້າ ແລະ ການຄວບຄຸມໄຟຟ້າ.

ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນປະຕິບັດງານໃນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດເພື່ອການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຮອດປີ 2030 ໂດຍສະເພາະ: 1) ພັດທະນາ, ຄຸ້ມຄອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສະພາບການລາຍງານ, ເຫດການ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; 2) ເພີ່ມທະວີຄວາມຍືດຢຸນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ແກ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ລະບົບການຜະລິດ, ທຸລະກິດ, ການບໍລິການ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ຊຸມຊົນ ຕະຫຼອດຮອດທຸກຂະແໜງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ; 3) ສົ່ງເສີມການສຶກສາ, ປຸກຈິດສຳນຶກ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; 4) ເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ; 5) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ແຜນ ICFMS ນີ້ ຍັງຈະປະກອບສ່ວນ

ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ 13 ເພື່ອໃຊ້ມາດຕະການຮີບດ່ວນເພື່ອຕ້ານການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງມັນ.

ການຄາດຄະເນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ປະຈຸບັນ, ລັດຖະບານລາວກຳລັງຮ່ວມມືກັບອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) ເພື່ອພັດທະນາອະນຸສັນຍາປະຕິບັດການທີ່ຄາດໄວ້ສໍາລັບໄຟແຫ້ງແລ້ງທາງດ້ານກະສິກໍາ. ມັນເປັນລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າທີ່ປະກອບດ້ວຍຈຸດກະຕຸ້ນ (ລະດັບຄວາມສ່ຽງ) ທີ່ແຈ້ງໂດຍດັດຊະນີໄຟແຫ້ງແລ້ງທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ (EDI) ໂດຍໃຊ້ການສັງເກດດ້ານປະລິມານຝົນຕົກ ແລະ ຂໍ້ມູນການພະຍາກອນ. ການຄາດຄະເນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນໄດ້ສະເໜີທິດທາງເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຂອງໄຟແຫ້ງແລ້ງລວມເຖິງຄວາມປອດໄພທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຮັບປະກັນລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນຍ້ອນຜົນເສຍຫາຍແລະການສູນເສຍຜົນກະທົບຈາກພຶດ ແລະ ສັດ. ອົງການ FAO ຍັງກຳລັງເຮັດວຽກກັບກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ (ກອຕ) ກ່ຽວກັບຈຸດທີ່ເກີດນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ການຄາດຄະເນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສໍາລັບການຍົກຍ້າຍສັດລ້ຽງ. ຈຸດກະຕຸ້ນແມ່ນໄດ້ຮັບແຈ້ງຈາກການສັງເກດການດ້ານຝົນຕົກແລະການພະຍາກອນອາກາດທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອຄາດຄະເນລະດັບນໍ້າຂອງແມ່ນໍ້າ. ລະບົບແມ່ນຍັງຢູ່ໃນໄລຍະກຳລັງທົດສອບດ້ວຍຄວາມຕັ້ງໃຈ ແລະ ຈະນໍາໄປໃຊ້ກັບ ກອຕ.

ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ

ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າສໍາລັບທຸກຄົນ (EW4ALL) 2024-27 ແມ່ນຂໍ້ລິເລີ່ມພິເສດຂອງເລຂາທິການໃຫຍ່ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (ສປຊ) ເຊິ່ງມີເປົ້າໝາຍທີ່ຈະເປັນຫົວໜ້າໃນການປະຕິບັດເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ທຸກກຸ່ມຄົນໃນໂລກໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງດ້ວຍລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າພາຍໃນປີ 2027. ພາຍໃຕ້ການນໍາພາຂອງ EW4ALL, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ມຸ່ງໄປເຖິງການຂະຫຍາຍຄວາມພະຍາຍາມກ່ອນໜ້າ ແລະ ເສີມສ້າງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແຫ່ງຊາດ.

ອີງຕາມແຜນງານຫຼັກຂອງ EW4ALL ສໍາລັບ ສປປ ລາວ (ສະຫະປະຊາຊາດ, 2024), ກອຕ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບທີ່ສໍາຄັນໃນດ້ານເຄືອຂ່າຍການສັງເກດການແລະລະບົບການພະຍາກອນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ປະຈຸບັນແມ່ນຍັງມີຄວາມຕ້ອງການສູງສໍາລັບຂໍ້ມູນການເຕືອນໄພເບື້ອງຕົ້ນໃນທ້ອງຖິ່ນແລະຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດໄດ້ລະຫວ່າງອົງການແລະຜູ້ໃຊ້ສຸດທ້າຍຈາກຂະແໜງການຕ່າງໆ, ລວມທັງກະສິກໍາແລະການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ. ນີ້ແມ່ນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈໃນການບໍລິການເຕືອນໄພຈຳນວນຊຸມຊົນ. ບົດລາຍງານຍັງໄດ້ອະທິບາຍວ່າຊຸມຊົນຂາດຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງແລະການຕອບສະໜອງທີ່ເໝາະສົມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 9 (NSDEP) ໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການເພີ່ມທະວີຄວາມອາດສາມາດຂອງຄະນະກຳມາທິການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ການກະກຽມຄວາມພ້ອມ. ພ້ອມທັງມີຈຸດປະສົງເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບການລາຍງານແລະປະສິດທິຜົນຂອງການແຈ້ງການຂ່າວກ່ຽວກັບອຸນຫະພູມ, ສະພາບອາກາດ, ແຜນດິນໄຫວ, ແລະລະດັບນໍ້າ. ຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ສະເໜີໄວ້ໃນແຜນແມ່ບົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍໃນລະດັບເມືອງ ແລະ ບ້ານຂອງຊຸມຊົນສໍາລັບໂຄງການນີ້ແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກທີ 5.

ຍຸດທະສາດການອະນຸລັກ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ຣາມຊາ ເຊຈຳພອນ. ແຜນການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນໍ້າ ໄດ້ສົ່ງເສີມຂະບວນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນອ້ອມຂ້າງເຂດຝື້ນທີ່ນໍ້າ, ທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆຢ່າງກົມກຽວ, ແທດເໝາະກັບສະພາບການຂອງສະຖານທີ່ ແລະ ສົມທົບກັນຢ່າງແໜ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມສູງສຸດ. ຜົນໄດ້ຮັບສຸດທ້າຍ, ແຜນ ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ 15: ປົກປ້ອງ, ຝື້ນຝູ ແລະ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ລະບົບນິເວດເທິງປົກຢ່າງຍືນຍົງ, ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ, ຕ້ານການເປັນທະເລຊາຍ, ຍຸດຕິການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນຄືນ ແລະ ຍຸດການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ.

1.3 ຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດ

ແຜນ ICFMS ສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ ປະກອບເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີຊື່ວ່າ “ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດໃນອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ” (ເອີ້ນວ່າໂຄງການ IWRM & EBA).

ໂຄງການ IWRM & EBA ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF) ແລະ ມອບໂດຍອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ ໃນສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ). ໂຄງການນີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃນການສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນດິນ ແລະ ນໍ້າແບບເຊື່ອມສານໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນຊຸມນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງເປົ້າໝາຍໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ (XBH) ແລະ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ (LPC).

ໂຄງການ IWRM & EBA ມີສາມຜົນໄດ້ຮັບ ຄື:

- **ຜົນໄດ້ຮັບທີ 1:** ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຂວງ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ໃນຊຸມຊົນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງເປົ້າໝາຍ.
- **ຜົນໄດ້ຮັບທີ 2:** ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ໂດຍຜ່ານການອະນຸລັກເຂດຍອດນໍ້າ, ການຝຶ່ນຟູ ແລະ ເສີມສ້າງໂຄງສ້າງຝື່ນຖານເພື່ອປ້ອງກັນ, ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນແກ້ຄວາມທົນທານຕໍ່ດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ທາງເລືອກໃນການດໍາລົງຊີວິດ.
- **ຜົນໄດ້ຮັບທີ 3:** ການຄຸ້ມຄອງຄວາມຮູ້ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ (M&E) ໂດຍຜ່ານການສ້າງຈິດສໍານຶກ/ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຕິດຕາມຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໂອກາດການປັບຕົວໃນຊຸມຊົນໃນຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງເປົ້າໝາຍ.

ຜົນໄດ້ຮັບທີ 1 ປະກອບດ້ວຍສອງຜົນຜະລິດ:

- **ຜົນຜະລິດ 1.1:** ການປະເມີນການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ທາງເລືອກດ້ານໂຄງສ້າງການປ້ອງກັນສໍາລັບອ່າງເກັບນໍ້າເຊບັງຫຼຽງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ. ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພທັງແລ້ງ ສໍາລັບອ່າງເກັບນໍ້າເຊບັງຫຼຽງ ແລະ ການປະເມີນທາງເສດຖະກິດຂອງການບໍລິການລະບົບນິເວດໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ.
- **ຜົນຜະລິດ 1.2:** ICFMS ພັດທະນາຂຶ້ນສໍາລັບນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າເຊບັງຫຼຽງ, ສະໜັບສະໜູນໂດຍເຄືອຂ່າຍການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາທີ່ປັບປຸງ, ລະບົບເຕືອນໄພເບື້ອງຕົ້ນ (EWS) ແລະການປັບປຸງຄູ່ມືຮັບມືແບບສຸກເສີນສໍາລັບອ່າງ ຮັບນໍ້າເຊບັງຫຼຽງ.

ICFMS ນີ້ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຜົນໄດ້ຮັບ 1.2 ແລະ ສ້າງຂຶ້ນຈາກຂໍ້ມູນທີ່ເກັບມາຈາກການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງກ່ອນໜ້າ ແລະແບບຈໍາລອງອຸທິກກະສາດ (ຈາກຜົນໄດ້ຮັບ 1.1). ຍຸດທະສາດເຫຼົ່ານີ້ຈະສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍໃນຂອບກວ້າງຂອງ IWRM ແລະ ICM, ຮັບປະກັນຕໍ່ການແຊກແຊງມີຄວາມຍືນຍົງແລະສະໜັບສະໜູນຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດໃນໄລຍະຍາວ.

ການພັດທະນາ ICFMS ສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ ໄດ້ຮັບການປຶກສາຫາລືຂັ້ນສູງ, ໂດຍມີການປຶກສາຫາລືຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອສະແຫວງຫາຂໍ້ມູນປະກອບ ແລະ ທົບທວນຄືນຈາກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ (ຮູບທີ 1). ຂະບວນການດັ່ງກ່າວໄດ້ອີງຕາມແນວທາງທີ່ສໍາຄັນທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ລຸ່ມນີ້ - ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (ICM), ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM), ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (EbA), ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ.

ຮູບທີ 1. ຂະບວນການ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນການພັດທະນາແຜນ ICFMS

ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ

ICM ແມ່ນຂະບວນການທີ່ຮັບຮູ້ວ່າ "ອ່າງເກັບນ້ຳ" ເປັນຫນ່ວຍງານສຳລັບຄວາມເຂົ້າໃຈແລະການຄຸ້ມຄອງຂະບວນການລະບົບນິເວດໃນສະພາບການທີ່ປະກອບມີການພິຈາລະນາທາງດ້ານສັງຄົມ, ເສດຖະກິດແລະທາງດ້ານການເມືອງ, ແລະນຳພາຊຸມຊົນໄປສູ່ວິໄສທັດທີ່ຕົກລົງເຫັນດີໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງໃນຂອບເຂດອ່າງເກັບນ້ຳຂອງພວກເຂົາ.

ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ

IWRM ແມ່ນຂະບວນການທີ່ສົ່ງເສີມການພັດທະນາແບບປະສານງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ, ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງສູງສຸດ ຢ່າງສະເໝີພາບ ໂດຍບໍ່ມີການທຳລາຍຄວາມຍືນຍົງຂອງລະບົບນິເວດທີ່ສຳຄັນ. ພື້ນຖານຂອງ IWRM ແມ່ນການນຳໃຊ້ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳທີ່ມີຂອບເຂດທີ່ຈຳກັດຢ່າງມີຄວາມເອກະລາດ, ແລະການນຳໃຊ້ທີ່ບໍ່ມີການຄວບຄຸມຊັບພະຍາກອນນ້ຳທີ່ຂາດແຄນ (ຫນ້າດິນແລະນ້ຳໃຕ້ດິນ) ມັນເປັນການສ້າງຄວາມສົ່ງເບື້ອນເປັນແລະບໍ່ຍືນຍົງຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ.

ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ

EbA, ຍັງເອີ້ນວ່າການແກ້ໄຂໂດຍອີງໃສ່ທຳມະຊາດສຳລັບການປັບຕົວ, ທຳທາຍຕໍ່ຊີວະນາໆພັນແລະການບໍລິການລະບົບນິເວດ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຍືດຢຸນແລະຫຼຸດຜ່ອນຄວາມອ່ອນໄຫວຂອງປະຊາຊົນແລະສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ຮູບທີ 2). EbA ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການອະນຸລັກ, ການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ ແລະການຝຸ່ນຝຸ່ນລະບົບນິເວດ (ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້, ທົ່ງນ້ຳຖ້ວມ, ແມ່ນ້ຳ ແລະດິນບໍລິເວນນ້ຳ).

ຮູບທີ 2. ແນວຄິດການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດທີ່ສ້າງແນວຄວາມຄິດຢູ່ໃນກອບການບັງຄັບ-ຄວາມກົດດັນ-ລັດ-ຜົນກະທົບ-ການຕອບສະໜອງ (ທີ່ມາ: UNEP-UNDP-IUCN, 2010)

ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ

ການວິເຄາະລະບົບການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (EWS) ໄດ້ອີງໃສ່ກອບຂອງ UNDP ສຳລັບລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (UNDP, 2018) (ຮູບທີ 3). ກອບຂອງ UNDP ໄດ້ສະໜອງອົງປະກອບທີ່ຄາດວ່າຈະມີຜົນຕໍ່ຄວາມສຳເລັດຂອງ EWS ຜ່ານຫຼາຍມຸມມອງເຊັ່ນ: 1) ຄວາມຮູ້ດ້ານຄວາມສ່ຽງ; 2) ການບໍລິການລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ການເຕືອນໄພ; 3) ການເຜີຍແຜ່ ແລະການສື່ສານ; ແລະ 4) ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືຂອງອົງການ ແລະ ຊຸມຊົນ.

ຮູບທີ 3. ໂຄງຮ່າງຂອງ UNDP ສໍາລັບລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (ທີ່ມາ: UNDP, 2018)

2. ການປະມົນສະພາບພື້ນທີ່ໂຄງການ

2.1 ສະພາບດ້ານພູມສາດ

ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຕັ້ງຢູ່ໃນພາກກາງຂອງ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງຈັດເປັນແຂວງທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແລະ ມີປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງປະເທດ (ຫຼາຍກວ່າ 1 ລ້ານຄົນ). ປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າ 75% ອາໄສຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍອາໄສການກະສິກໍາເພື່ອລ້ຽງຊີບຢູ່ໃນບັນດາບ້ານນ້ອຍໆ. ຈຸດເດັ່ນຂອງແຂວງແມ່ນເຊື່ອມໂຍງກັບກັບອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ ໂດຍສະເພາະເຂດທົ່ງພຽງ ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການກະສິກໍາ. ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຜະລິດເຂົ້າປະມານ 25% ຂອງຈໍານວນເຂົ້າທີ່ບໍລິໂພກໃນ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານຂອງປະເທດ.

ເມືອງເຊໂປນ ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດເນີນສູງຂອງອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ (ຮູບທີ 4), ລວມມີ 88 ບ້ານ, ໂດຍມີປະຊາກອນທັງໝົດ 69,679 ຄົນ ແລະ ປະກອບມີ 3 ຊົນເຜົ່າຕົ້ນຕໍອາໄສຢູ່ຮ່ວມກັນເຊັ່ນ: ຊົນເຜົ່າລາວ, ຊົນເຜົ່າລາວໄຕ ແລະ ຊົນເຜົ່າບລູ. ໃນນັ້ນ, ຊົນເຜົ່າລາວ ກວມ 21%, ຊົນເຜົ່າລາວໄຕກວມ 10% ແລະ ຊົນເຜົ່າບລູກວມ 69% (ຫ້ອງການແຜນການເມືອງເຊໂປນ, 2020). ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ທາງທິດໃຕ້ຂອງເມືອງ ລຽບຕາມຖະໜົນສາຍຫຼັກຂອງເມືອງ, ສ່ວນທາງຕອນເໜືອຂອງເມືອງມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ໜ້ອຍກວ່າ. ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ສະເລ່ຍປະມານ 485 ຄົນ. ບ້ານທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດລວມມີ: ໂນນໄຮ, ແດນສະຫວັນ ແລະ ນາບໍ່.

ມີເຂດກໍ່ສ້າງທີ່ພື້ນທີ່ເດັ່ນທີ່ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນສູງໃນ 4 ບ້ານໃກ້ຄຽງຄື: ທ່າໂຂງ, ວົງວິໄລ, ສອນມີໄຊ, ແກ້ງກອກດົງ ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງໄຫຼມາລວມກັບເຊນໍ້າກອກ ແລະ ເຊໂປນ (ໂດຍມີບ້ານເປົ້າໝາຍຄື: ແກ້ງຫົວປາ ແລະ ແກ້ງທ່າແມະ ຢູ່ລຸ່ມແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ). ແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ ໄຫຼຈາກທິດຕາເວັນອອກຂອງເມືອງ ຜ່ານບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງເມືອງສະມ້ວຍ, ໄຫຼຜ່ານກາງເມືອງກ່ອນຈະໄຫຼລົງສູ່ທິດຕາເວັນຕົກສຽງໃຕ້ຂອງເມືອງ ເຊິ່ງມີບ້ານເປົ້າໝາຍຄື: ແກ້ງຫົວປາ ແລະ ແກ້ງທ່າແມະ. ອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາກອນໃນບ້ານທີ່ທຸກຍາກ ແມ່ນສູງກວ່າເຂດພາກເໜືອຂອງເມືອງ ເຊິ່ງໂດຍທົ່ວໄປຈໍານວນປະຊາກອນທຸກຍາກແມ່ນສູງ 50% (ຮູບທີ 5). ສັງເກດໄດ້ວ່າ ຈໍານວນປະຊາກອນທຸກຍາກແມ່ນສູງກວ່າເຂດເມືອງຈໍາພອນ ແລະ ເມືອງສອງຄອນ.

ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ຂອງເມືອງເຊໂປນ ໃນປີ 2019 ບັນລຸ 458.14 ຕື້ກີບ ເພີ່ມຂຶ້ນ 158.58 ຕື້ກວ່າກີບ ທຽບໃສ່ປີ 2014 ເຊິ່ງໃນນັ້ນ:

- ຂະແໜງກະສິກໍາກວມເອົາ 65.14% ຂອງ GDP.
- ຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາກວມເອົາ 23.78% ຂອງ GDP
- ຂະແໜງບໍລິການກວມເອົາ 11.08% ຂອງ GDP.

GDP ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນຂອງເມືອງ 7.37 ລ້ານກີບ ຫຼື ເທົ່າກັບ 877 ໂດລາສະຫະລັດ.

2.2 ລະບົບນິເວດ

ພື້ນທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງ ໂດຍສະເພາະພາກກາງ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກ ລວມເຖິງເຂດເນີນສູງ ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າໄມ້ໜາແໜ້ນ. ການບໍລິການລະບົບນິເວດທີ່ໄດ້ຈາກພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ໃນການຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານອຸທິກກະສາດຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ການປົກປ້ອງຄຸນນະພາບນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳໄດ້ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ຊຸມຊົນທີ່ອາໄສໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ. ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ໄດ້ສົ່ງເສີມການຊົມຜ່ານຂອງຝົນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມໄວການໄຫຼຂອງນ້ຳຫນ້າດິນ, ຊ່ວຍຄວບຄຸມການໄຫຼຂອງພື້ນຖານຂອງນ້ຳໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມໃນລະດູຝົນ. ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຍັງໃຊ້ນ້ຳຫນ້ອຍກວ່າທີ່ດິນກະສິກໍາ, ຊ່ວຍປົກປ້ອງຜົນຜະລິດໃນລະບົບນ້ຳຫນ້າດິນລວມທັງນ້ຳຜຸ, ແຫຼ່ງນ້ຳສາຍຍ່ອຍ ແລະ ສາຍນ້ຳຫຼັກ.

ຕາຕະລາງທີ 1. ປະເພດການປົກຫຸ້ມພື້ນທີ່ເມືອງເຊໂປນ

ປະເພດພື້ນທີ່ປົກຄຸມ	ເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ (%)
ປ່າເຫຼົ້າ	98,661	43.93
ປ່າພັດໃບປະສົມ	71,003	31.61
ປ່າດົງດິບ	30,255	13.47
ພື້ນທີ່ກະສິກໍາອື່ນໆ	11,096	4.94
ພື້ນທີ່ກະສິກໍາເຂດເນີນສູງ	3,988	1.78
ປ່າປູກ	2,959	1.32
ພື້ນທີ່ນ້ຳ	1,989	0.89
ພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ	1,547	0.69
ສວນປູກພືດກະສິກໍາ	1,148	0.51
ປ່າໂຄກ	953	0.42
ພື້ນທີ່ຢູ່ອາໄສ	393	0.18
ເນື້ອທີ່ດິນອື່ນໆ	286	0.13
ທົ່ງຫຍ້າ	229	0.10
ປ່າໄມ້ປ່ອງ	70	0.03
ດິນບໍລິເວນນ້ຳ	14	0.01

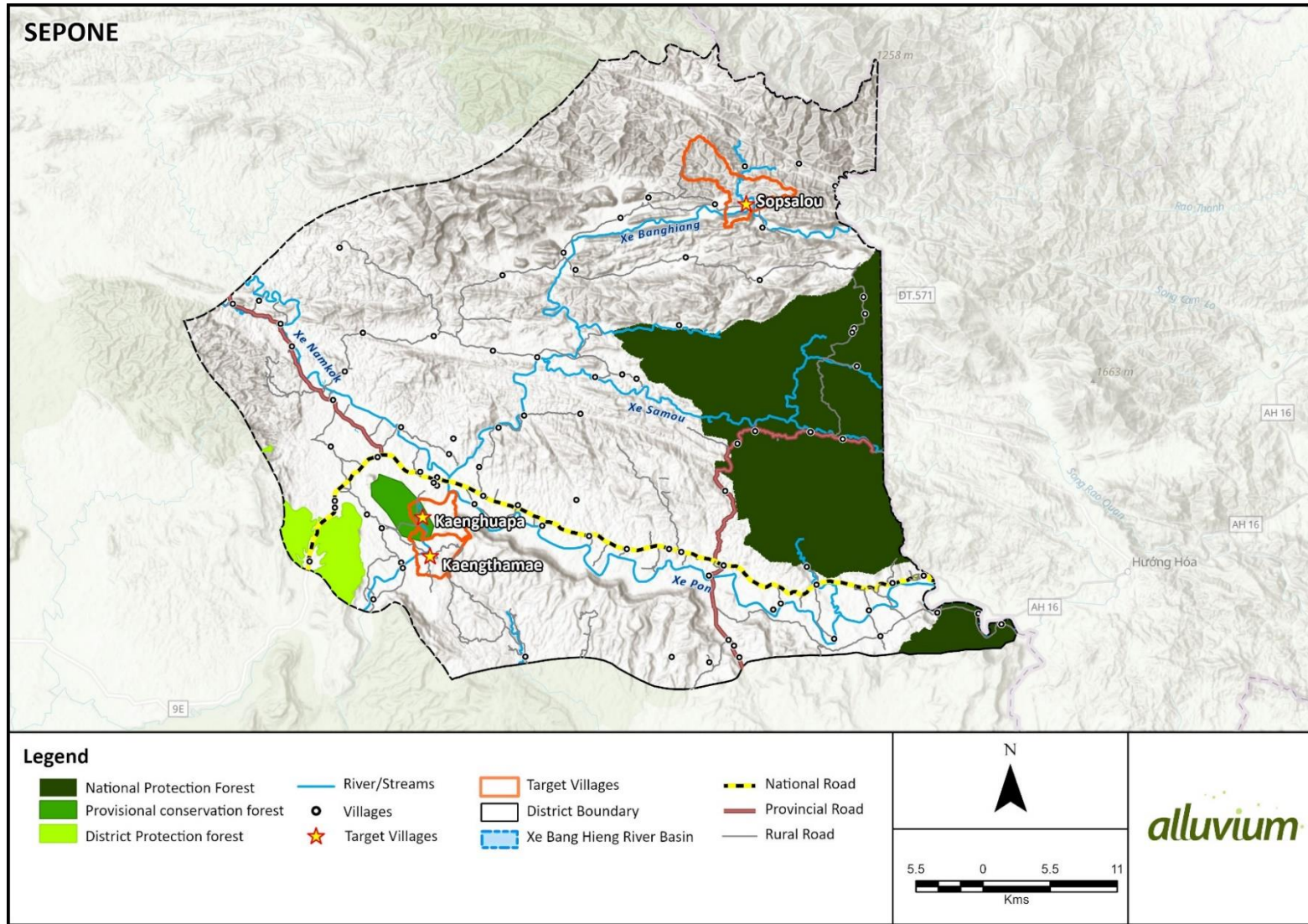
ພື້ນທີ່ຂອງເມືອງເຊໂປນ ສ່ວນໃຫຍ່ປົກຫຸ້ມດ້ວຍພື້ນທີ່ປ່າເຫຼົ້າ ເຊິ່ງກວມເອົາ 43.9%, ພື້ນປ່າພັດໃບປະສົມກວມເອົາ 31.6%, ປ່າດົງດິບກວມເອົາ 13.5%, ພື້ນທີ່ກະສິກໍາ/ກະສິກໍາເຂດເນີນສູງ ກວມເອົາ 8% ຂອງເນື້ອທີ່ເມືອງທັງໝົດ (ຕາຕະລາງທີ 1 ແລະ ຮູບທີ 6). ພື້ນທີ່ປ່າສ່ວນໃຫຍ່ກະຈາຍຕົວຢູ່ເຂດປ່າປ່ອງກັນແຫ່ງຊາດ ທີ່ຢູ່ທາງທິດຕາເວັນອອກຂອງເມືອງ (ຮູບທີ 4). ທິດເໜືອ ແລະ ທິດຕາເວັນຕົກຂອງເມືອງ. ເຂດໃຈກາງຂອງເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າໂຄກ ແລະ ເປັນເຂດອະນຸລັກໂອ່ງມັງ ກວມເອົາເນື້ອທີ່ 68,465 ເຮັກຕາ ເຊິ່ງເປັນເຂດອະນຸລັກທີ່ສຳຄັນສຳລັບກວາງ (ຮູບທີ 4). ພື້ນທີ່ກະສິກໍາ/ກະສິກໍາເຂດເນີນສູງ ປົກກະຕິແລ້ວຈະກະຈາຍຕົວຢູ່ທົ່ວໄປບໍລິເວນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ເຊນ້ຳກອກ ແລະ ເຊໂປ ລວມເຖິງຕາມລຽບທາງຫຼວງແຫ່ງຊາດ ແລະ ຖະໜົນເຊອມຕໍ່ແຂວງ (ຮູບທີ 6). ເມືອງເຊໂປນ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍແມ່ນ້ຳ ລຳເຊຕ່າງໆ ເຊິ່ງເປັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ສຳຄັນສຳລັບຊຸມຊົນ ທັງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງນ້ຳອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ ແລະ ຊົນລະປະທານ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວປະຊາຊົນຕັ້ງຖິ່ນຖານກະແຈກກະຈາຍຢູ່ທົ່ວເມືອງ, ມີຫຼາຍບ້ານຕັ້ງຢູ່ຫ່າງຈາກແມ່ນ້ຳສາຍຫຼັກ, ແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຖະໜົນເຖິງແມ່ນວ່າບາງເສັ້ນທາງຊົນນະບົດອາດຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເດີນທາງ (ຮູບທີ 4).

2.3 ສະພາບທາງດ້ານພູມອາກາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດ

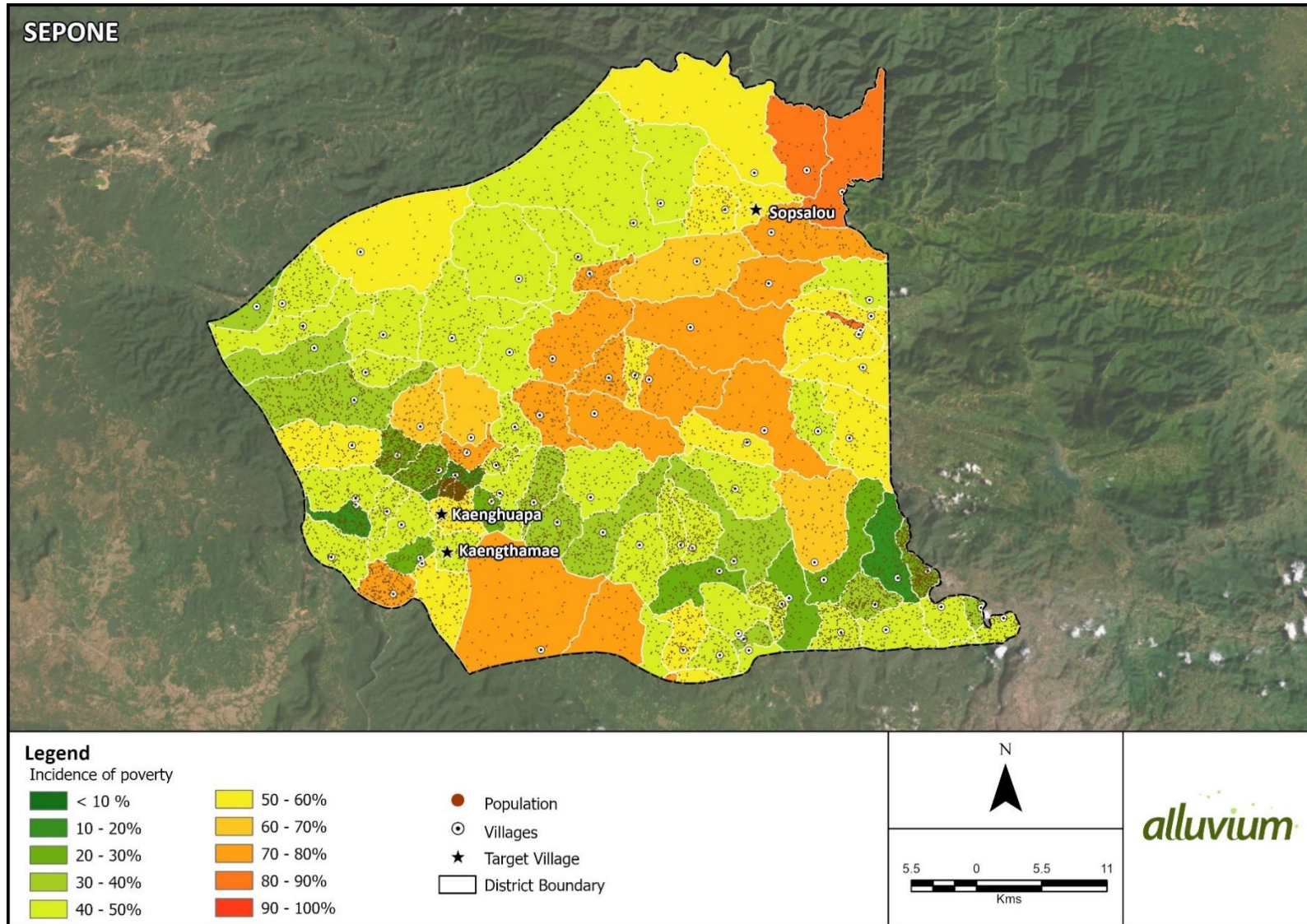
ເມືອງເຊໂປນ ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມຈົນຮອດເຂດລົມມໍລະສຸມ ໂດຍປະກອບມີສອງລະດູຕົ້ນຕໍຄື: ລະດູແລ້ງ (ພະຈິກ - ຕົ້ນພຶດສະພາ) ແລະ ລະດູຝົນ (ພຶດສະພາ - ຕຸລາ). ອີງຕາມ ຂໍ້ມູນສະພາບອາກາດຂອງສະຖານີ ເຊໂປນ ໃນຊ່ວງປີ 2000-2020 ພົບວ່າ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍລາຍເດືອນຂອງເມືອງເຊໂປນ ແມ່ນຄົງທີ່ຕະຫຼອດປີ ແລະ ອຸນຫະພູມສູງສຸດປະມານ 42 ອົງສາ ໃນເດືອນເມສາ. ມີນ້ຳຝົນສະເລ່ຍຕໍ່ປີປະມານ 1,680 ມມ (ຂໍ້ມູນປະລິມານນ້ຳຝົນຂອງສະຖານີ ເຊໂປນ ໃນຊ່ວງປີ 2003-2022). ປະມານ 91.4% ຂອງການໄຫຼເຂົ້າຂອງແມ່ນ້ຳເຊບັງຫຽງຕອນເທິງ ແມ່ນມາຈາກຊ່ວງລະດູຝົນ ເຊິ່ງມີກະແສນ້ຳເພີ່ມຂຶ້ນສູງ ແຕ່ເດືອນມິຖຸນາຫາເດືອນກັນຍາ (ຂໍ້ມູນປະລິມານນ້ຳໄຫຼຂອງສະຖານີ ສິບຮາມ ໃນຊ່ວງປີ 1995-2020).

ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໃນ ສປປ ລາວ ມີຈຳກັດ, ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍລາຍວັນໃນຂອບເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນແລ້ວ 0.5 ຫາ 1.5 ອົງສາເຊ ໃນລະຫວ່າງປີ 1951 ຫາ 2000 (Mastorillo, 2016). ນອກຈາກນັ້ນ, ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຄວາມບອບບາງທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດຢູ່ ສປປ ລາວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອຸນຫະພູມສູງສຸດສະເລ່ຍຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດໃນອະນາຄົດ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 1.10 ອົງສາເຊ ໃນຊ່ວງປີ 2021-2050 ສຳລັບສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ (RCP) 4.5 ແລະ 1.36 ອົງສາເຊ ສຳລັບ RCP8.5 (MONRE, 2020). MONRE, 2020 ຍັງໄດ້ລະບຸອີກວ່າ: ແຕ່ປີ 2021-2050, ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍສູງສຸດໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 12.3 ມມ ແລະ 49.6 ມມ ສຳລັບ RCP4.5 ແລະ RCP8.5 ຕາມລຳດັບ.

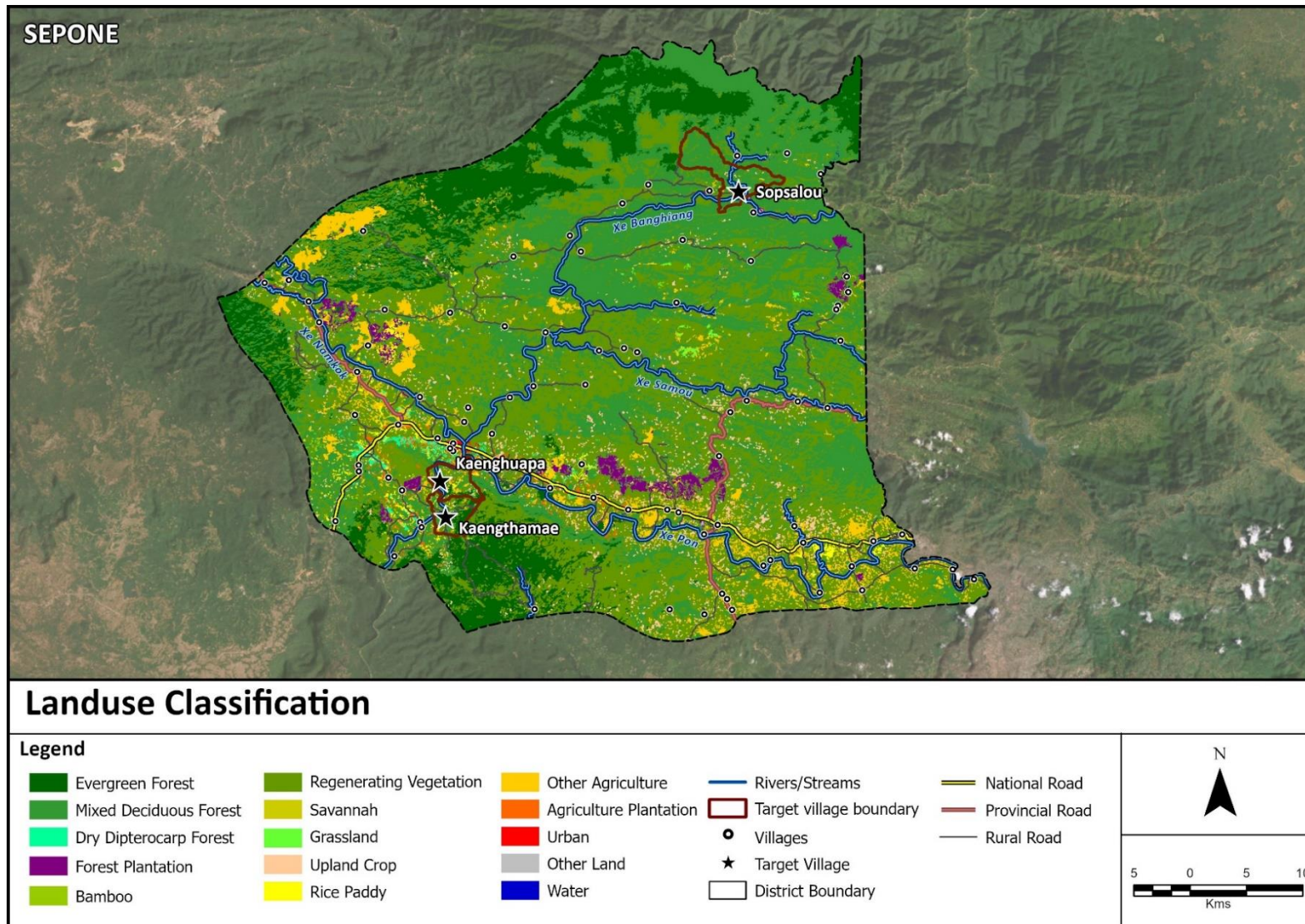
IPCC AR6 (2023) ຄາດວ່າ ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ຈະປະສົບກັບການສູນເສຍທາງດ້ານເສດຖະກິດສະເລ່ຍຕໍ່ປີເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນລະຫວ່າງປີ 2005 ຫາ 2050 ເນື່ອງຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມມີຜົນກະທົບແຫຼ່ງຂອງນ້ຳຈືດ, ຄວາມຫມ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດ ແລະ ຜົນຜະລິດທາງອຸດສາຫະກຳ ເຊິ່ງແມ່ນບັນຫາສຳຄັນຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ຕ້ອງເພີ່ມພາກອຸປະສກອຸປະສານທຳມະຊາດເປັນຈຳນວນຫຼາຍ.

ຮູບທີ 4. ລັກສະນະທາງພູມສາດຂອງເມືອງເຊໂປນ

ຮູບທີ 5. ສະພາບຄວາມທຸກຍາກພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ: <https://apps.k4d.la/analyst/>)

ຮູບທີ 6. ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ: <https://apps.k4d.la/analyst/>)

2.4 ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ອີງຕາມບົດລາຍງານການວາງແຜນການຜະລິດກະສິກໍາລະດູແລ້ງ (2024) ຂອງຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງເຊໂປນ ພົບວ່າ ໃນຂອບເຂດເມືອງເຊໂປນ ມີອ່າງເກັບນໍ້າຫຼັກ 9 ແຫ່ງ; ສະຖານີສູບນໍ້າ 1 ແຫ່ງ, ລະບົບຊົນລະປະທານ 10 ແຫ່ງ ແລະ ໜອງນໍ້າທໍາມະຊາດ 43 ແຫ່ງ.

ເມືອງເຊໂປນ ມີຊັ້ນຫີນອຸ່ມນໍ້າຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: Basement, Volcanic, Schists, sedimentary Palaeozoic, Karstic, sedimentary, Mesozoic, ແລະ Alluvial. ຄວາມເລິກຂອງອ່າງຮັບນໍ້າໃຕ້ດິນໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດກໍ່ຄືເມືອງເຊໂປນປະມານ 90-450 ຊມ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຂອງການໃຫ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 0.1-0.5 ລິດ/ວິນາທີ (MoNRE, 2022). ການສູບນໍ້າໃຕ້ດິນອອກມາໃຊ້ຜ່ານລະບົບນໍ້າສ້າງຊຸມຊົນ ຫຼື ນໍ້າສ້າງຄົວເຮືອນ ໄດ້ກາຍເປັນອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ດີຂອງສໍາລັບການນໍາໃຊ້ພາຍໃນບ້ານ.

ບ້ານສິບສະລຸ

ບ້ານສິບສະລຸ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນກຸ່ມບ້ານດັ້ງເດີມ ແລະ ເຂດຈຸດສຸມ, ທັງ 2 ເຂດຕັ້ງຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ. ເຂດກຸ່ມບ້ານດັ້ງກ່າວມີພື້ນລະເມືອງທັງໝົດ 295 ຄົນ ແລະ ເຂດຈຸດສຸມມີເປົ້າໝາຍຂະສ້າງເປັນເຂດເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຫຼັກ ໂດຍຈະຕັ້ງຖິ່ນຖານລວມກັນຢູ່ 6 ບ້ານ. ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ (DoNRE) ໄດ້ສຸມໃສ່ວຽກງານການສ້າງແຜນນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນ ເຂດຈຸດສຸມສິບສະລຸ. ນອກຈາກນີ້, DoNRE ຍັງໄດ້ເລີ່ມການປັບປຸງທີ່ດິນ ແລະ ພັດທະນາໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນອີກດ້ວຍ. ປະຊາຊົນໃນກຸ່ມບ້ານດັ້ງເດີມໄດ້ອາໄສນໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າສໍາລັບການປູງແຕ່ງອາຫານ, ການຊັກລ້າງ ແລະ ນໍ້າສໍາລັບດື່ມ. ມີໂຄງການຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ວາງແຜນໄວ້ໃນກຸ່ມບ້ານດັ້ງເດີມ ໂດຍໄດ້ສ້າງຫ້ອງນໍ້າສໍາເລັດແລ້ວ ແລະ ການວາງທໍ່ສົ່ງນໍ້າຈາກຝາຍໄປສູ່ພື້ນທີ່ກະສິກໍາຄາດວ່າຈະສໍາເລັດໃນຕໍ່ໜ້າ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີແຜນໂຄງການສະໜອງນໍ້າປະປາສໍາລັບຄົວເຮືອນ ແລະ ການກະສິກໍາສໍາລັບເຂດຈຸດສຸມອີກດ້ວຍ.

ບ້ານແກ້ງຫົວປາ

ບ້ານແກ້ງຫົວປາ ຕັ້ງຢູ່ລຽງຕາມແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ, ມີພື້ນລະເມືອງທັງໝົດ 524 ຄົນ. ຊາວບ້ານໄດ້ອາໄສນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ, ປຸງແຕ່ງອາຫານ, ການຊັກລ້າງ, ການເຮັດສວນຄົວ ແລະ ລ້ຽງສັດ. ເມື່ອນໍ້າໃຕ້ດິນບໍ່ພຽງພໍ, ຊາວບ້ານອາໄສນໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງຂຶ້ນມາໃຊ້. ໃນລະດູຝົນ, ປະຊາຊົນຍັງເກັບກັກນໍ້າຝົນໄວ້ໃນຖັງເກັບນໍ້າ. ມີນໍ້າບາດານຊຸມຊົນຈໍານວນ 3 ແຫ່ງທີ່ມີຖັງເກັບນໍ້າສູງ ເຊິ່ງຈໍາເປັນຈະຕ້ອງມີບໍ່ນໍ້າບາດານເພີ່ມຕື່ມ. ຊາວບ້ານຍັງປະສົບບັນຫາຄວາມທ້າທາຍໃນການໃຊ້ງານ ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາເຄື່ອງສູບນໍ້າບາດານ ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ບາງຄັ້ງຖັງເກັບນໍ້າອາດຈະບໍ່ໄດ້ຮັບນໍ້າເຂົ້າມາເພີ່ມ ເຮັດໃຫ້ຕ້ອງໃຊ້ເວລາລໍຖ້ານໍ້າບາດານດິນຂຶ້ນ. ມີເນື້ອທີ່ນໍ້າ ແລະ ສວນມັນຕົ້ນທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊາວບ້ານມີປະມານ 50 ເຮັກຕາ ແລະ 49 ເຮັກຕາ ຕາມລຳດັບ ໂດຍມີຊົນລະປະທານລະດັບທ້ອງຖິ່ນຈາກຫ້ວຍນໍ້ານ້ອຍໆ.

ບ້ານແກ້ງທ່າແມະ

ບ້ານແກ້ງທ່າແມະ ຕັ້ງຢູ່ລຽງຕາມແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ, ມີພື້ນລະເມືອງທັງໝົດ 577 ຄົນ. ຊາວບ້ານໄດ້ອາໄສນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບດື່ມ (ດື່ມກ່ອນດື່ມ), ໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ, ປຸງແຕ່ງອາຫານ, ການຊັກລ້າງ ແລະ ລ້ຽງສັດ. ເມື່ອນໍ້າໃຕ້ດິນບໍ່ພຽງພໍ, ຊາວບ້ານອາໄສນໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງຂຶ້ນມາໃຊ້. ມີນໍ້າບາດານຊຸມຊົນຈໍານວນ 2 ແຫ່ງ ເຊິ່ງຈໍາເປັນຈະຕ້ອງມີບໍ່ນໍ້າບາດານເພີ່ມຕື່ມ. ມີເນື້ອທີ່ນໍ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊາວບ້ານປະມານ 28 ເຮັກຕາ ແລະ ນາແຂງ 215 ເຮັກຕາ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຊາວບ້ານຈະປູກເຂົ້າໃນພື້ນທີ່ທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍກວ່າ ແລະ ມີຄວາມຄ້ອຍຊົນໜ້ອຍເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ຮ່ອມພູ ເນື່ອງຈາກເປັນພື້ນທີ່ເອື້ອອໍານວຍແກ່ການປູກເຂົ້າ ເຊິ່ງສາມາດປູກເຂົ້າໄດ້ໃນສະພາບນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ຍັງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະໃຊ້ລະບົບຊົນລະປະທານໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ.

2.5 ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ

ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ

ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນໃນເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຼຽງ ເນື່ອງຈາກມີພື້ນທີ່ກ໌ກຢາງຕໍ່ເນື່ອງທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ລວມເຖິງພື້ນທີ່ຕອນເທິງ ເຮັດໃຫ້ນໍ້າໄຫຼເຂົ້າຖ້ວມອ້ອມຂ້າງເປັນບໍລິເວນກວ້າງ. ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ນໍ້າຖ້ວມຈາກແມ່ນໍ້າເກີດຂຶ້ນສ່ວນໃຫຍ່ໃນພື້ນທີ່ເຂດຕາເວັນຕົກຂອງອ່າງຮັບນໍ້າໃນບໍລິເວນພື້ນທີ່ຕໍ່າ, ໂດຍສະເພາະໃນເມືອງຈໍາພອນ, ເມືອງສອງຄອນ ແລະ ເມືອງຊົນບຸລີ (Antea, 2024). ບັນດາເມືອງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມເປັນຫຼັກ ເນື່ອງຈາກຄຸນລັກສະນະທາງພູມສາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດຂອງເມືອງເຫຼົ່ານີ້, ມີແມ່ນໍ້າຫຼາຍສາຍໄຫຼຜ່ານເຊັ່ນ: ເຊບັ້ງຫຼຽງ ແລະ ເຊຈໍາພອນ ເຊິ່ງມັກຈະມີນໍ້າລົ້ນຝັ່ງໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ລັກສະນະພູມສັນຖານຂອງພື້ນທີ່ເມືອງເຫຼົ່ານີ້ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເປັນພື້ນທີ່ຕໍ່າ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ນໍ້າຖ້ວມໄດ້ງ່າຍ.

ເຖິງວ່າໄຟນ້ຳຖ້ວມຈາກແມ່ນ້ຳເຂດເນີນສູງເປັນບໍລິເວນກວ້າງຈະບໍ່ເປັນບັນຫາໃຫຍ່ລວມທັງເຂດເມືອງເຊໂປນກໍຕາມ, ເມື່ອປຽບທຽບກັບ ຝື່ນທີ່ຮາບຕ່ຳ, ແຕ່ກໍຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຕາຝັ່ງແມ່ນ້ຳເຊັ່ນ: ບ້ານແກ້ງທ່າແມະ ເຊິ່ງມີປະມານ 20 ຫຼັງຄາເຮືອນທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃກ້ກັບແມ່ນ້ຳເຊຍັງຫຼົງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງລະດັບນ້ຳເຝີມຂຶ້ນຈາກອຸທົກກະໄຟ ໃນປີ 2020.

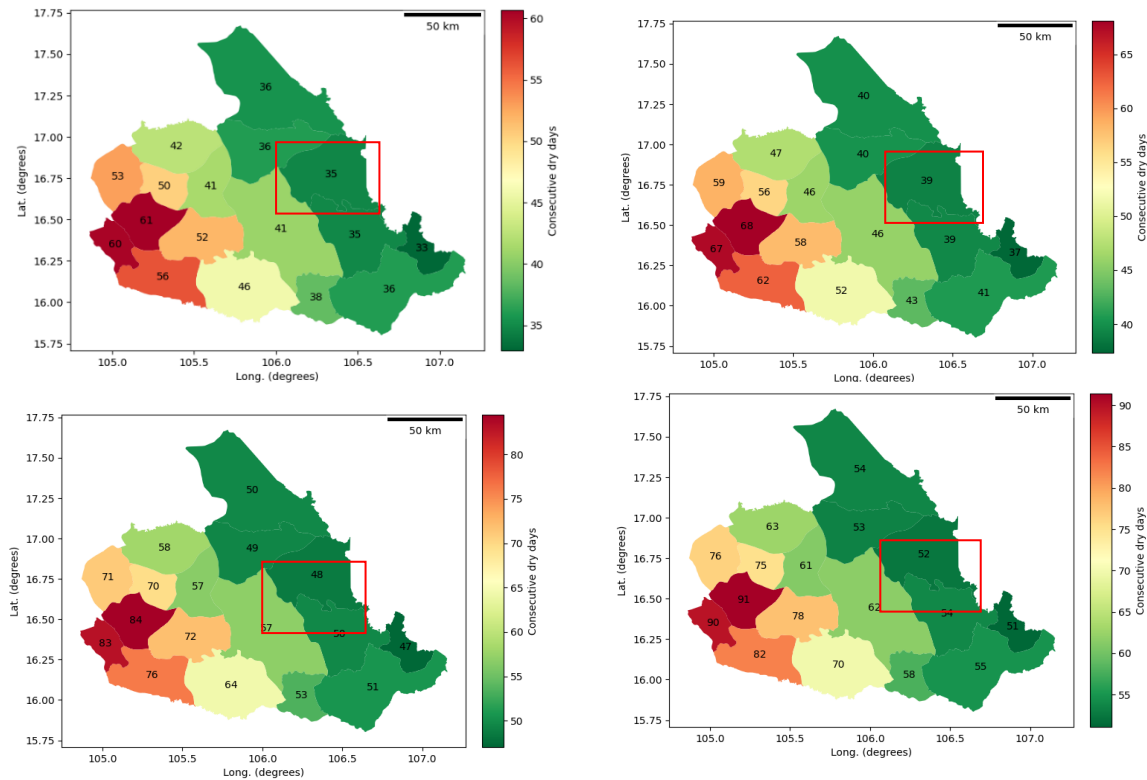
ຜ່ານມາບ້ານແກ້ງຫົວປາ (ກ່ອນຍົກຍ້າຍໃນປີ 2020) ກໍຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄຟນ້ຳຖ້ວມໃນປີ 2019 ແລະ 2020 ເຊັ່ນກັນ. ຢູ່ບ້ານ ສົບສະລຸ, ການໄຫຼຕາມທຳມະຊາດຂອງແມ່ນ້ຳເຊຍັງຫຼົງ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຝື່ນທີ່ທົ່ງນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເໝາະ ສົມຂອງຝື່ນທີ່ບ້ານເປົ້າໝາຍ. ໃນລະດັບຂັ້ນເມືອງ, ຍັງມີຊ່ອງຫວ່າງທາງດ້ານຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄຟນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຊາະ ເຈື່ອນໃນລະດັບສະຖາບັນ ແລະ ຊຸມຊົນ, ຂາດການເຊື່ອມໂຍງຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການວາງແຜນນ້ຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂາດໂຄງລ່າງ ບ້ອງກັນໄຟນ້ຳຖ້ວມ ທັງນ້ຳຖ້ວມຈາກແມ່ນ້ຳ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມກະທັນຫັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີຊ່ອງຫວ່າງໃນການບໍລິການເກືອນໄຟນ້ຳ ຖ້ວມລ່ວງໜ້າ ລວມທັງເຄືອຂ່າຍໂທລະສັບມືຖືທີ່ບໍ່ທົ່ວເຖິງໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກຂອງເມືອງ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຄວາມ ເກືອນໄຟ.

ຄວາມສ່ຽງໄພແຫ້ງແລ້ງ

ຮູບແບບການຕົກຂອງຝົນບໍລິເວນທິດຕາເວັນຕົກຂອງອ່າງຮັບນ້ຳເຊຍັງຫຼົງ (ຝື່ນທີ່ເຂດເນີນສູງ) ແຕກຕ່າງກັນກັບຝື່ນທີ່ທາງຕາເວັນຕົກ (ເຂດທົ່ງພຽງ) ໂດຍມີປະລິມານຝົນຕົກຫຼາຍກວ່າ ແລະ ຊ່ວງແຫ້ງແລ້ງຕິດຕໍ່ກັນເປັນເວລາສັ້ນກວ່າປົກກະຕິໃນບໍລິເວນພາກຕາເວັນອອກ ພາຍໃຕ້ຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 2, 10, 50 ແລະ 100 ປີ (ຮູບທີ 7) (Antea, 2024). ເຫດການເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມໜັ້ນ ຄົງຂອງອ່າງຮັບນ້ຳຈາກນ້ຳຝົນເຊັ່ນ: ສະນ້ຳ, ແຫຼງນ້ຳທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນ້ຳຜຸຕົ້ນ ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍຂຶ້ນໃນເຂດທົ່ງພຽງ (ລວມທັງເມືອງເຊ ໂປນ) ໂດຍລະບົບດັ່ງກ່າວມັກຈະແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ຢຸດໄຫຼໄວກວ່າປົກກະຕິ.

ດັດຊະນີມາດຕະຖານປະລິມານນ້ຳຝົນ (SPI) ແມ່ນດັດຊະນີທີ່ໃຊ້ປະເມີນການຂາດດຸນຂອງຝົນທີ່ສົມທຽບກັບສະພາບອາກາດທ້ອງຖິ່ນ ປົກກະຕິ ໂດຍຄຳນວນຈາກໄລຍະເວລາສະສົມ 3 ເດືອນ, 6 ເດືອນ ແລະ 12 ເດືອນ ເພື່ອສະທ້ອນເຖິງຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຂອງການປະຕິບັດ ກະສິກຳ. SPI ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໄລຍະເວລາແຫ້ງແລ້ງຍາວກວ່າໃນເຂດຕາເວັນຕົກຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນ ລະດູແລ້ງ ແລະ ມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກປີປົກກະຕິໜ້ອຍກວ່າເມື່ອທຽບໃສ່ພາກຕາເວັນອອກ. ສຳລັບຄຳສະເລ່ຍເຄື່ອນທີ່ 3 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ ສະພາບອາກາດປັດຈຸບັນ, SPI ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າເຂດເມືອງເຊໂປນມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະປະສົບກັບສະພາບຄວາມ ແຫ້ງແລ້ງປານກາງ ພາຍ ໃຕ້ສະຖານະການຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 5 ປີ. ສຳລັບໄພແຫ້ງແລ້ງຊ່ວງໄລຍະ 6 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ສະພາບອາກາດປັດຈຸບັນ ເຂດເມືອງເຊ ໂປນ ອາດຈະປະສົບກັບໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຮ້າຍແຮງກວ່າ ພາຍໃຕ້ສະຖານະການຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 5 ປີຈົນຮອດ 50 ປີ. ສຳລັບຄຳສະເລ່ຍ ເຄື່ອນທີ່ 6 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂສະພາບອາກາດໃນປະຈຸບັນ ເຂດເມືອງເຊໂປນ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະປະສົບກັບໄພແຫ້ງຮຸນແຮງພາຍໃຕ້ ສະຖານະການຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 100 ປີ.

ຜົນການວິໄຈດັ່ງກ່າວຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຈຳເປັນຕ້ອງມີມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ. ຜົນກະທົບ ຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງໃນດ້ານມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ການກະເສດ ພົບວ່າ ໃນຝື່ນທີ່ທົ່ງພຽງຈະມີຄວາມເສຍຫາຍສູງກວ່າເຂດເນີນສູງໃນເຂດ ເມືອງເຊໂປນ. ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ການກະສິກຳປະມານ 110,000 ໂດລາ, 80,000 ໂດລາ ແລະ 26,000 ໂດລາ ສຳລັບບ້ານແກ້ງ ຫົວປາ, ແກ້ງທ່າແມະ ແລະ ສົບສະລຸ ຕາມລຳດັບ ສຳລັບໄລຍະໄພແຫ້ງແລ້ງ 6 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 100 ປີ (Antea, 2024).

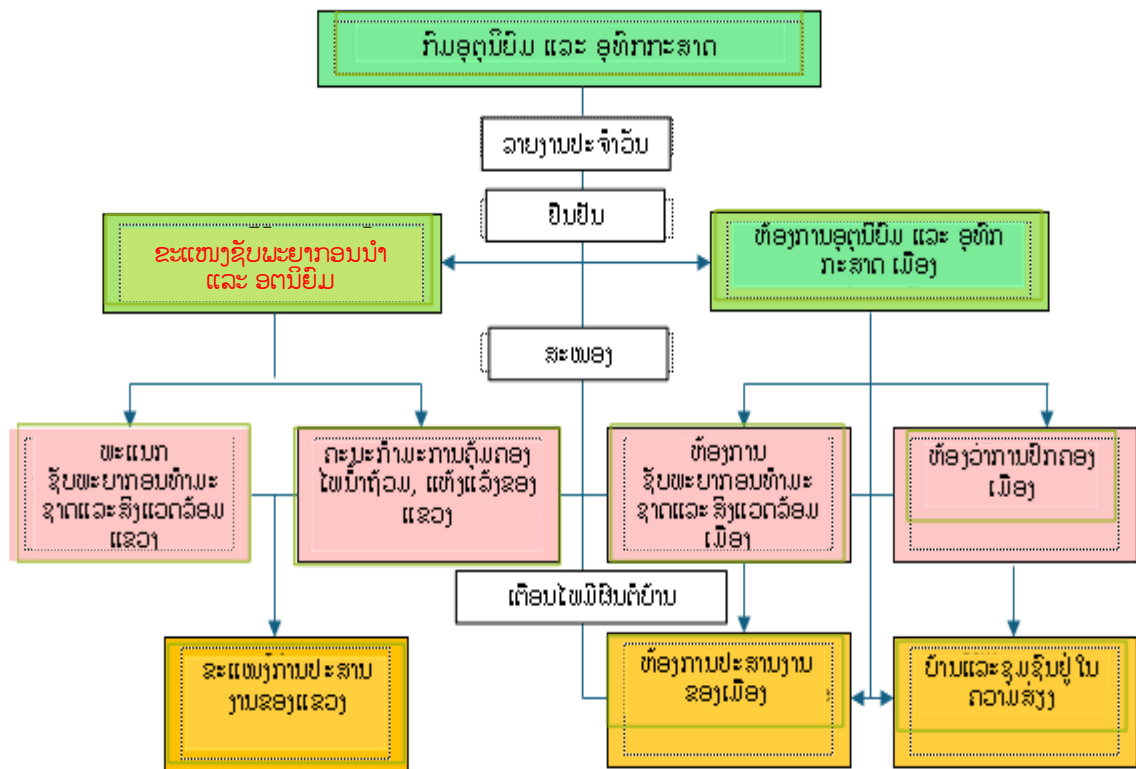
ຮູບທີ 7. ວັນແຫ້ງແລ້ງຕິດຕໍ່ກັນ (ຄຳສະເລ່ຍລາຍປີຕໍ່ເມືອງ) ສຳລັບຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 5 ປີ (ຊ້າຍເທິງ), 10 ປີ (ເທິງຂວາ), 50 ປີ (ຊ້າຍລຸ່ມ), ແລະ 100 ປີ (ລຸ່ມຂວາ) (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Antea, 2024).

ລະບົບເຕີນໄຟລ່ວງໜ້າ (EWS)

ລະບົບການພະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄຟນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນຮູບທີ 12. ພາຍໃຕ້ລະບົບດັ່ງກ່າວ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ມີໜ້າທີ່ໃນການເກັບກຳ, ປະເມີນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຕົວກຳນົດທາງອຸທິກກະສາດ ເຊັ່ນ ນ້ຳຝົນ, ການລະເຫີຍ, ລະດັບນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳ ແລະ ການໄຫຼ. ລະບົບການຕິດຕາມແລະການສັງເກດການດຳເນີນການໂດຍກອດ ປະກອບດ້ວຍສະຖານນີສັງເກດການ, ການສົ່ງຂໍ້ມູນແລະເຄືອຂ່າຍໂທລະຄົມ, ລະບົບການປະມວນຜົນຂໍ້ມູນແລະການເກັບຮັກສາ ແລະລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ.

ໃນລະດັບແຂວງ, ຂະແໜງ “ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ” ແລະ “ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ” ຂອງພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ (ພຊສ) ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນສະພາບອາກາດປະຈຳວັນ ແລະ ການປ່ຽນແປງລະດັບນ້ຳປະຈຳວັນໃນແຕ່ລະແມ່ນ້ຳ, ພ້ອມທັງສະໜອງຂໍ້ມູນນີ້ໃຫ້ ກອດ ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ, ພຊສ ຮັບຜິດຊອບໃນການສັງລວມ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນລະດັບນ້ຳ ແລະ ນ້ຳຝົນປະຈຳວັນ ຈາກບັນດາສະຖານີທີ່ຕິດຕັ້ງຢູ່ໃນເມືອງ. ຂໍ້ມູນນີ້ຖືກລາຍງານສອງເທື່ອຕໍ່ມື້, ຍົກເວັ້ນໃນເວລາສຸກເສີນ, ຈະຖືກລາຍງານເລື້ອຍໆຂຶ້ນກັບລະດັບສຸກເສີນ. ເປັນຂໍ້ສັງເກດເຫັນວ່າ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາຍັງຄວນເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການສູນກາງ.

ພາກສ່ວນ “ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ” ຂອງ ພຊສ ຍັງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການຮັບ ແລະ ເຜີຍແຜ່ການພະຍາກອນອາກາດຈາກກອດ ໃຫ້ແກ່ບັນດາອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເຊັ່ນ: ຄະນະຊີ້ນຳໄຟຟ້າບັດນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງຂອງແຂວງ, ແລະ ບັນດາອົງການໃນສາຍການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ລວມທັງຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ (ຫຊສ). ພຊສ ຈະສົ່ງຂໍ້ມູນໄປໃຫ້ເຈົ້າເມືອງ ແລະອົງການປົກຄອງເມືອງ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຂໍ້ມູນຈະຖືກສົ່ງໃຫ້ຊຸມຊົນແຕ່ລະບ້ານທາງໂທລະສັບ. ມີການອອກຄຳເຕືອນໃຫ້ຊາວບ້ານຜ່ານທາງໂທລະສັບ ຫຼືສົ່ງອ່ານວຍຄວາມສະດວກອື່ນໆທີ່ບ້ານມີ. ໃນມື້ປີກກະຕິ, ຂໍ້ມູນພະຍາກອນອາກາດຈາກກອດ ແມ່ນສົ່ງໂດຍກົງຫາຂະແໜງອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດແຂວງ ເວລາ 11 ໂມງເຊົ້າ. ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ, ກອດ ສົ່ງຂໍ້ມູນສອງຄັ້ງຕໍ່ມື້ໂດຍອີງຕາມສະຖານະການສະພາບອາກາດແລະລະດັບນ້ຳ, ໂດຍສະເລ່ຍປະຈຳທຸກໆ 6-12 ຊົ່ວໂມງ. ມັນໃຊ້ເວລາໂດຍສະເລ່ຍ 24 ຊົ່ວໂມງສຳລັບຂໍ້ມູນພະຍາກອນອາກາດຈາກ ກອດ ເພື່ອໄປຮອດບ້ານຕ່າງໆ, ແຕ່ອາດດົນກວ່ານັ້ນສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກທີ່ມີການບໍລິການດ້ານການສື່ສານ ແລະ ໂທລະຄົມມະນາຄົມຈຳກັດ.

ຮູບທີ 8. ລະບົບການຜະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.

ຜົນຖານໂຄງລ່າງທາງອຸທິກກະສາດ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດແມ່ນຈຳເປັນສຳລັບການຜະຍາກອນນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ. ເພື່ອປັບປຸງການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ ວິທະຍາໃນເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳເຊບັ້ງໄຟ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ມຊ) ໄດ້ຮ່ວມມືກັບອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ສ.ເກົາຫຼີ (KOICA) ເພື່ອສຳຫຼວດຕາໜ່າງອຸທິກກະສາດ ແລະ ຍົກລະດັບ ແລະ ຕິດຕັ້ງຜົນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ພາຍໃນຫຼາຍແຫ່ງ. ເມືອງໃນ ອ່າງດັ່ງທີ່ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ 2 ແລະ ຮູບທີ 9 (KOICA, 2024). ຢູ່ເມືອງເຊໂປນ ມີສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ 1 ແຫ່ງ ຢູ່ບ້ານອຸດົມສຸກ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1988 ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ຂອງລັດຖະບານ ຫວຽດນາມ. ໃນໄລຍະມໍ່ໆມານີ້ມີສະຖານີວັດແທກຝົນ 4 ແຫ່ງຂອງເມືອງທີ່ໂຄງການ KOICA ໄດ້ຕິດຕັ້ງຢູ່ບ້ານໂສມມີ 1 ແຫ່ງ ແລະ ອີກແຫ່ງໜຶ່ງຢູ່ບ້ານກະໂດ້. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີສະຖານີວັດແທກລະດັບນ້ຳຫຼາຍແຫ່ງຢູ່ເມືອງເຊໂປນ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳເຊໂປນ ແລະ ເຊບັ້ງຫຽງ ເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ຄາດຄະເນລະດັບນ້ຳ (ຕາຕະລາງທີ 2)

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດແມ່ນຈຳເປັນສຳລັບການຜະຍາກອນນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ. ເພື່ອປັບປຸງການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ ວິທະຍາໃນອ່າງແມ່ນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ, ກອຕ ພາຍໃຕ້ໂຄງການ ກຊສ ໄດ້ຮ່ວມມືກັບອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ສ.ເກົາຫຼີ (KOICA) ເພື່ອສຳຫຼວດ ຕາໜ່າງອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ຍົກລະດັບ ແລະ ຕິດຕັ້ງຜົນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ໃນຫຼາຍເມືອງໃນອ່າງ, ລວມທັງເມືອງເຊໂປນ. ສະແດງຢູ່ໃນ ຕາຕະລາງທີ 3 ແລະ ຮູບທີ 13 (KOICA, 2024). ຢູ່ເມືອງເຊໂປນ, ມີສະຖານີອຸຕຸນິຍົມອັດຕະໂນມັດແຫ່ງໜຶ່ງຢູ່ບ້ານແກ້ວຄຳດີ ເຊິ່ງໄດ້ ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2019 ໂດຍໂຄງການສະໜັບສະໜູນບ້ານລະບົບນິເວດປ່າໂຄກແຫ້ງ. ທົ່ວເມືອງມີ 3 ສະຖານີວັດແທກຝົນ ຢູ່ ບ້ານໂນນສະຫວ່າງ, ບ້ານແກ້ວຄຳດີ ແລະ ບ້ານເມືອງຮົງ. ມີ 2 ສະຖານີວັດແທກລະດັບນ້ຳຢູ່ຕາມແມ່ນ້ຳເຊຊ້າງຊອຍ ທີ່ບ້ານຊຽງຮີມ ແລະ ລຽບແມ່ນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ ທີ່ບ້ານເມືອງຮົງ ສ້າງຕັ້ງໃນປີ 2015 ແລະ 2019 ຕາມລຳດັບ. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີສະຖານີວັດແທກລະດັບນ້ຳທີ່ຕິດ ຕັ້ງໄວ້ສຳລັບໂຄງການສະເພາະໃນເມືອງເຊໂປນ ລວມທັງໂຄງການການປັບຕົວການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນເຂດດິນຊຸມນ້ຳ (CAWA) (2017-2022).

ຕາຕະລາງທີ 2. ລາຍການສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ເມືອງເຊໂປນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

No	Station name	Location			Coordination		Installed Year
		Village	District	Province	Latitude	Logitude	
I	Meteorology station	Oudomsouk	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	PMH 1988
II	Rainfall stations						
1	Sepon	Oudomsouk	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	DMH1988
2	Ban dong	Dong	Sepon	Savannakhet	16.663333	106.287778	PMH 1993
	Sopmi	Sopmi	Sepon	Savannakhet	16.813931	106.087806	KOICA 2024
4	Kadoor	Phabang	Sepon	Savannakhet	16.890331	106.343344	KOICA 2025
III	Water level stations						
1	Xebanghiang	Sopnam	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	MRC 1995
2	Xebanghiang Bridge	Thakhong	Sepon	Savannakhet	16.698233	106.206436	THI 2022
	Xebanghiang	Sopnam	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	KOICA 2024
3	Xepon	Dong	Sepon	Savannakhet	16.625278	106.416944	ADB 2016
4	Xepon bridge	Dong	Sepon	Savannakhet	16.625801	106.418936	KOICA 2024
III	Warning Post	Oudomsouk	Sepon	Savannakhet	16.6982333	106.2064361	KOICA 2025

sources: Provincial Natural resources and Environment of Savannakhet Province

ບໍລິການເຕືອນໄພ

ການບໍລິການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນການປົກປ້ອງຊຸມຊົນ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ. ແນວໃດກໍດີ, ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າຢູ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງໃນທົ່ວປະເທດຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງດີ. ການສົ່ງຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າເນື່ອງຈາກຄໍາແນະນໍາມັກຈະກວ້າງເກີນໄປ, ມີພື້ນທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ ແລະ ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ພາສາທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍຕາມເວລາທີ່ຄາດໄວ້ ແມ່ນສິ່ງຜິດກະທົບ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ຊຸມຊົນຄວນປະຕິບັດ. ເປັນຕົ້ນຢູ່ເມືອງເຊໂປນ ມີການອອກແຈ້ງການເຕືອນໄພນໍ້າຖ້ວມຜ່ານໂທລະສັບມືຖື ຫຼື ໃນຮູບແບບຈົດໝາຍຈາກໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນອອກໃນຊ່ວງເຫດການພະຍຸຫຼືໃນເວລາທີ່ລະດັບນໍ້າຂຶ້ນສູງແລ້ວ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຂໍ້ມູນລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າຍັງບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກຢ່າງກວ້າງຂວາງຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າລັດຖະບານ ແລະ ໂຄງການຈະພະຍາຍາມປັບປຸງລະບົບເຫຼົ່ານີ້ຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ. ຊ່ອງຫວ່າງສະເພາະໃນການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງ 3. ການແກ້ໄຂຊ່ອງຫວ່າງເຫຼົ່ານີ້ເປັນສິ່ງຈໍາເປັນສໍາລັບການປັບປຸງປະສິດທິພາບໂດຍລວມຂອງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມຍືດຢຸນຂອງຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

ຕາຕະລາງທີ 3. ຊ່ອງຫວ່າງໃນເມືອງເຊໂປນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (EWS) ສໍາລັບໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ

ອົງປະກອບຂອງ EWS	ຊ່ອງຫວ່າງ
ຄວາມຮູ້ດ້ານຄວາມສ່ຽງ	- ຊຸມຊົນຂາດຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄຟແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການຕອບໂຕ້ທີ່ເໝາະສົມ - ການປະເມີນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄຟນໍ້າຖ້ວມບໍ່ພຽງພໍ
ບໍລິການເຕືອນໄພ ແລະ ການຕິດຕາມ	- ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄຟນໍ້າຖ້ວມກວມເອົາການພະຍາກອນອາກາດທົ່ວໄປພຽງແຕ່ບໍ່ສະເພາະພື້ນທີ່ຈະເປັນການເຕືອນໄຟລ່ວງໜ້າສໍາລັບເຂດໃດນຶ່ງ - ຄໍາເຕືອນເປັນພຽງການເຕືອນໄພ ແລະ ບໍ່ຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບການກະທຳໃດ - ບໍ່ມີລະບົບເຕືອນໄຟລ່ວງໜ້າສໍາລັບໄຟແຫ້ງແລ້ງ. - ຂາດຂໍ້ມູນທາງນໍ້າເພື່ອຮອງຮັບການພະຍາກອນນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ. ຢູ່ເມືອງເຊໂປນ, ຝຳລະນາຕິດຕັ້ງເຄື່ອງວັດແທກຝົນ ແລະ ວັດແທກລະດັບນໍ້າໃໝ່ ຢູ່ໃນບ້ານໂສມປາລີ ແລະ ບ້ານທາມ. - ຂາດຈຸດເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນເວລາທີ່ແທ້ຈິງ. - ອຸປະກອນອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາແມ່ນລ້າສະໄໝແລ້ວ. - ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຕິດຕາມລະຫວ່າງສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ. ຄວາມຮັບຜິດຊອບສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຖືກຈຳກັດຢູ່ໃນ DMH. - ຈຳນວນຈຳກັດຂອງພະນັກງານທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບການເກັບຂໍ້ມູນແລະການວິເຄາະ (ສໍາລັບການຄາດຄະເນ) ແລະ ງົບປະມານປະຈຳປີຈຳກັດສໍາລັບການບຳລຸງຮັກສາອຸປະກອນ. - ການນຳບ້ານບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ບໍ່ມີບົດບາດໃນການຮັກສາຝື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ.
ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການສື່ສານ	- ການຄຸ້ມຄອງໂທລະສັບທີ່ຈຳກັດ ແລະ ສະພາບເສັ້ນທາງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກສາມາດຈຳກັດການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການເຕືອນໄພໃຫ້ກັບບ້ານທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ. - ການພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ຄວາມເຕືອນອາດເປັນເຕັກນິກເກີນໄປສໍາລັບຜູ້ໃຊ້ຫຼາຍຄົນ ໂດຍສະເພາະຕົວແທນຂອງຊຸມຊົນ. - ຂາດພະນັກງານທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງພຽງພໍໃນການຕີຄວາມພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄຟຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ. - ມີຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຂາດຄວາມຊັດເຈນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂອງພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄຟໃນເມືອງ. ຂໍ້ມູນລະບົບເຕືອນໄຟລ່ວງໜ້າແມ່ນບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນບັນດາປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. - ບໍ່ມີກິນໄກໃນການກວດສອບວ່າໄດ້ຮັບການເຕືອນໄພໃນລະດັບບ້ານ, ສື່ສານກັບປະຊາຊົນ, ແລະ ວິທີການແລະ ຖ້າຫາກວ່າຂໍ້ມູນຂ່າວສານໄດ້ຖືກນຳໃຊ້. - ຊ່ອງຫວ່າງມີຢູ່ໃນຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊຸມຊົນກ່ຽວກັບບົດບາດສະເພາະຂອງອົງການວິຊາການໃນການສະໜອງການເຕືອນໄຟລ່ວງໜ້າ ແລະ ຂໍ້ຄວາມ.
ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມື	- ບໍ່ມີຂັ້ນຕອນທົ່ວໄປຢູ່ຂັ້ນບ້ານເພື່ອຮັບມືກັບໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ. - ຂາດຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມຮູ້ທົ່ວໄປກ່ຽວກັບວິທີຮັບມືກັບໄຟແຫ້ງແລ້ງ ລວມທັງການອະນຸລັກນໍ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ. - ຄວາມຮັບຮູ້ຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການກຽມພ້ອມຕໍ່ກັບໄຟແຫ້ງແລ້ງແມ່ນມີຈຳກັດ. - ການແຊກແຊງເບື້ອງຕົ້ນບໍ່ພຽງພໍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄຟແຫ້ງແລ້ງ (ເຊັ່ນ: ການປະຕິບັດທີ່ຄາດໄວ້)

3. ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2025-2029

3.1 ເປົ້າໝາຍ

ແຜນປະຕິບັດງານ 5 ປີ (2025-2029) ເປັນການນຳສະເໜີເມືອງເຊໂປນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຮັບມືກັບສະພາບພູມິອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.

3.2 ຈຸດປະສົງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ແຜນປະຕິບັດງານຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວໄດ້ໂດຍການປະຕິບັດຕາມ 5 ຈຸດປະສົງດັ່ງນີ້:

- 1) ຍົກສູງໃນການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ແລະ ປັບປຸງຄວາມພ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືຂອງຊຸມຊົນ
- 2) ປັບປຸງການພະຍາກອນຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ການບໍລິການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ
- 3) ປົກປັກຮັກສາ, ຝືນຝຸດແລະການຄຸ້ມຄອງໜ້າທີ່ແລະການບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດ
- 4) ຮັບປະກັນນ້ຳສຳລັບໄພແຫ້ງແລ້ງ
- 5) ປັບປຸງການປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມ.

ການດຳເນີນງານໃນແບບທີ່ເປັນໂຄງສ້າງ ແລະ ບໍ່ແມ່ນໂຄງສ້າງໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນສຳລັບຕົວເມືອງເພື່ອແກ້ໄຂຈຸດປະສົງ 5 ຢ່າງຂ້າງເທິງນີ້. ຕາຕະລາງທີ 4 ໄດ້ອະທິບາຍລາຍລະອຽດຂອງແຕ່ລະຈຸດປະສົງ ພ້ອມກັບການປະເມີນງົບປະມານສຳລັບການປະຕິບັດງານຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍໃນໄລຍະຂອງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2025-2029. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດັ່ງກ່າວໄດ້ສະແດງລາຍລະອຽດໄວ້ໃນຕາຕະລາງທີ 6. ການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງໄດ້ຖືກຄາດຄະເນສຳລັບເມືອງໄດ້ສະແດງໄວ້ໃນຕາຕະລາງທີ 5. ແຜນປະຕິບັດງານ (2025-2029) ສະເໜີໃຫ້ກວມເອົາສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄວາມຕ້ອງການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງ. ຊ່ອງຫວ່າງໃນການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງສາມາດກວມເອົາໄດ້ໂດຍຜ່ານການສະໜອງທຶນເພີ່ມເຕີມໃນໄລຍະແຜນປະຕິບັດງານນີ້ ຫຼື ສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນການປະຕິບັດຕໍ່ໄປຫຼັງຈາກປີ 2029.

ຂໍ້ສະເໜີສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ງົບປະມານ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍການປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ດັ່ງຜົນການສຶກສາ 2 ບົດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- 1) ຄຳແນະນຳການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງສຳລັບບ້ານເປົ້າໝາຍໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງ (ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາ Alluvium and Hydrotech, 2024a). ຄຳແນະນຳການລົງທຶນໃສ່ຝືນຖານໂຄງລ່າງຂອງບ້ານດົງເມືອງ, ເພຍກາ ແລະ ສີວິໄລ ແມ່ນໄດ້ສະແດງໄວ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ຂ.
- 2) ຄຳແນະນຳການລົງທຶນສຳລັບການປັບປຸງດ້ານເຄືອຂ່າຍອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ການປັບປຸງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າສຳລັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາ Alluvium and Hydrotech, 2024b).

ໃນໄລຍະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານ ມັນເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ການຈັດລຳດັບຄວາມສຳຄັນ ໃນເມືອງໄດ້ຮັບການຊີ້ນຳໂດຍແຜນທີ່ຝືນທີ່ຂອງຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (Antea, 2024), ເຊັ່ນດຽວກັນກັບມາດຕະການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.

ຈຸດປະສົງຂອງການລົງທຶນໃນແຜນປະຕິບັດງານບໍ່ໄດ້ກວມເອົາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງບຸກຄະລາກອນພາຍໃນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສຳຄັນທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ຮັບຜິດຊອບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ສັນນິຖານວ່າ ໜ້າທີ່ການຈັດສິ່ງນີ້ຖືວ່າກວມເອົາແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຂອງອົງການຫຼັກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.

ຕາຕະລາງທີ 4. ເປົ້າໝາຍແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄາດຄະເນງົບປະມານສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ

ຈຸດປະສົງ	ລາຍລະອຽດ	ຄາດຄະເນ ງົບປະມານ (ໂດລາ)	ໝາຍເຫດ
ຍົກສູງການປຸກຈິດສໍານຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ, ປັບປຸງຄວາມພ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຕອບສະໜອງຂອງຊຸມຊົນ.	- ສ້າງຈິດສໍານຶກດ້ານຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ (ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ), ລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການເຕືອນໄພທີ່ສົ່ງໂດຍອົງການທີ່ຮັບຜິດຊອບ. - ປັບປຸງຄວາມພ້ອມຂອງພາກລັດ ແລະ ສະຖາບັນເພື່ອຮັບມືກັບໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ, ລວມທັງການເຂົ້າເຖິງອຸປະກອນ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກທີ່ຈໍາເປັນໃນເວລາເກີດເຫດສຸກເສີນ.	\$230,000	100,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ
ປັບປຸງການພະຍາກອນຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ການບໍລິການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ	- ຍົກລະດັບໂຄງສ້າງພື້ນຖານທີ່ສະໜອງການພະຍາກອນ ແລະ ການເຕືອນໄພ - ປັບປຸງການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຕໍ່ກັບຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ	\$370,000	210,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ
ປົກປັກຮັກສາ, ຝຶນຝູ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການບໍລິການ	- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ (ເຊັ່ນ: ທົ່ງນໍ້າຖ້ວມ, ດິນຊຸ່ມ, ໜອງ, ແມ່ນໍ້າ, ເຂດແຄມຝັ່ງ, ປ່າໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ) ເພື່ອຍືນຍົງທາງດ້ານອຸທິກກະສາດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ (ເຊັ່ນ: ການປ້ອງກັນກະແສນໍ້າ ແລະ ໄຟນໍ້າຖ້ວມສູງສຸດ) - ລວມເອົາການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດກ່ຽວກັບການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການປະຕິບັດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງເຂົ້າໃສ່ກັນ	\$1,040,000	\$775,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ
ຮັກສາຄວາມປອດໄພຂອງນໍ້າສໍາລັບໄຟແຫ້ງແລ້ງ	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂັ້ນບ້ານໃນການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນຂອບເຂດບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນອາງຮັບນໍ້າສໍາລັບໄຟແຫ້ງແລ້ງ ແນໃສ່ອາງຮັບນໍ້າຕື້ມ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າປະປາພາຍໃນບ້ານ, ເນື້ອທີ່ສວນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການລ້ຽງສັດ (ເຊັ່ນ: ອາງເກັບນໍ້າຂອງຊຸມຊົນ, ອາງເກັບນໍ້າຝົນໃນຄົວເຮືອນ, ເຄື່ອງກອງນໍ້າ, ໜອງນໍ້າຊຸມຊົນ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງການສະໜອງນໍ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະ ເຄື່ອງສູບນໍ້າ).	\$1,545,000	1,000,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ
ປັບປຸງການປ້ອງກັນໄຟນໍ້າຖ້ວມ	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂັ້ນບ້ານໃນການສ້າງໂຄງລ່າງໃນຂອບເຂດບ້ານເພື່ອປ້ອງກັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມ (ເຊັ່ນ: ຊ່ອງທາງນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ອາງເກັບນໍ້າ).	\$1,500,000	1,000,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ
ທັງໝົດ		\$4,685,000	

ຕາຕະລາງທີ 5. ການຄາດຄະເນການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງເມືອງໃນໄລຍະ 2025-2029

ຈຸດປະສົງ	ຕົວຢ່າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ	ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ບ້ານ (USD)	ຈຳນວນບ້ານ	ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດໃນເມືອງ (USD)	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສະເໜີສໍາລັບຊ່ວຍງິດ 2025-2029 (USD)
ປັບປຸງຄວາມພ້ອມແລະຄວາມສາມາດໃນການຕອບໂຕ້ຂອງຊຸມຊົນ	ພື້ນທີ່ອົບພະຍົບນໍ້າຖ້ວມ ແລະລະບົບຂົນສົ່ງ	\$2,000	105	\$210,000	\$100,000
ປັບປຸງການພະຍາກອນ ແລະ ບໍລິການແຈ້ງເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ	ອຸປະກອນສື່ສານ ແລະ ຕິດຕາມສະພາບອາກາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	\$15,000	28	\$420,000	\$210,000
ປົກປ້ອງ, ພື້ນຝຸ, ແລະ ຄຸ້ມຄອງການບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດ	ວຽກງານປົກປ້ອງ ຫຼື ປັບປຸງສະພາບດິນທາມ, ພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ແຄມຝັ່ງແມ່ນໍ້າ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພື້ນທີ່ກັກກັນນໍ້າ	\$25,000 - \$50,000	105	\$2,625,000 - \$5,250,000	\$775,000
ຮັບປະກັນນໍ້າສໍາລັບລະດູແລ້ງ	ນໍ້າສ້າງຊຸມຊົນ, ຖັງນໍ້າຝົນລະດັບຄົວເຮືອນ, ເຄື່ອງກອງນໍ້າ, ອ່າງເກັບນໍ້າຊຸມຊົນ ແລະ ອື່ນໆ	\$35,000 - \$50,000	105	\$3,675,000 - \$5,250,000	\$1,000,000
ປັບປຸງການປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ	ຄອງລະບາຍນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ພື້ນທີ່ຫຼຸດຜ່ອນປະລິມານນໍ້າຖ້ວມ	\$50,000	28	\$1,400,000 -	\$1,000,000
	ການສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງແຄມຝັ່ງແມ່ນໍ້າ	\$500,000	4	\$2,000,000	

ຕາຕະລາງທີ 6. ແຜນງານ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ສຳລັບເມືອງເຊໂປນ (2025-2029)

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປ1	ປ2	ປ3	ປ4	ປ5	
ຈຸດປະສົງ 1: ຍົກສູງການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ປັບປຸງຄວາມພ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຕອບສະໜອງຂອງຊຸມຊົນ.										
1	ຍົກສູງການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ	ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ວິດີໂອ, ສຽງ, ໂປສເຕີ, ເອກະສານກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ລວມທັງຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ).	ມ/ບ	ຮສສ, ກຊສ		X	X	X	X	30,000
2		ດຳເນີນຂະບວນການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະການສຶກສາສາທາລະນະຢ່າງລວມ ແລະເຂົ້າເຖິງສຳລັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (ເຊັ່ນ: ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ສູງອາຍຸ, ຜູ້ບໍ່ຮູ້ໜັງສື, ແລະ ຄົນພິການ).	ບ	ຮສສ /ກຊສ		X	X	X	X	30,000
3	ການກຽມພ້ອມແລະຄວາມສາມາດໃນການຕອບໂຕ້	ສະໜັບສະໜູນການສ້າງແຜນຮັບມືກັບໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ ແລະກອງທຶນຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ. ປະຕິບັດການຝຶກຊ້ອມ ແລະ ຈຳລອງສະຖານະການເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ຕາມແຜນກຽມພ້ອມຮັບມືກັບໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ.	ມ/ບ	ຮສສ, ຄພຊ		X		X		50,000
4		ສ້າງມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຂັ້ນບ້ານ (SOP).	ບ	ຮສສ, ກຊສ		X	X	X		20,000
5		ກຳນົດ, ກວດສອບ ແລະ ການວາງແຜນການສະກັດກັ້ນຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ (ເຊັ່ນ: ການແຈກຢາຍແນວພັນພືດທີ່ທົນທານຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການສະໜອງອາຫານສັດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສຸຂະພາບ, ຫຼື ການແຈກຢາຍເງິນສົດກ່ອນທີ່ຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງຈະປະກົດຜົນເປັນຈິງສຳລັບຄົວເຮືອນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ)	ບ	ກຊສ	X	X				100,000
ຈຸດປະສົງ 2: ປັບປຸງການພະຍາກອນຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະການບໍລິການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ										

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)	
					2025-2029						
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5		
6	ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດຂອງ ສະຖາບັນ	ກຳນົດໜ້າທີ່, ພາລະບົດບາດ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກົນໄກ ການປະສານງານທີ່ຈະແຈ້ງໃຫ້ແກ່ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ ພະຍາກອນ ແລະ ການເຕືອນໄພອັນຕະລາຍ (ລວມທັງກົນໄກ ການຕອບໂຕ້ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ 2 ຝ່າຍ ແລະ ການ ລາຍງານຕົວຈິງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ເຕືອນໄພລະດັບຊາດ).	ມ	ກຊສ-ກອຕ, ກຕສ, ຮສສ		X	X	X		30,000	
7		ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ດຳເນີນເຄືອຂ່າຍອາສາສະໝັກ ແລະ ພາກເອກະ ຊົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຜີຍແຜ່ ແລະ ສື່ສານເຕືອນໄພ ລ່ວງໜ້າ.	ມ	ກຊສ, ຮສສ, ຖວທ		X	X	X		15,000	
8		ການຈັດສັນພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຖ່າຍທອດຂ່າວ ພະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄພຈາກສູນກາງ.	ມ	ກຊສ-ກອຕ				X	X		30,000
9	ຍົກສູງປະສິດທິຜົນຂອງ ການບໍລິການເຕືອນໄພ ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງ ແລະການເຂົ້າເຖິງລະບົບ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ	ດຳເນີນການສຶກສາເພື່ອເຂົ້າໃຈເຖິງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຖິງ ການເຕືອນໄພພາຍໃນເມືອງ.	ມ	ພຊສ	X					15,000	
10		ພັດທະນາ ແລະເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າມາດຕະຖານ ແບບງ່າຍດາຍ.	ມ	ກຊສ		X	X			15,000	
11		ອັບເກຣດ ຫຼືສະໜອງອຸປະກອນ/ເຄື່ອງມືເຕືອນໄພໃໝ່ (ເຊັ່ນ: ໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານການສື່ສານ ແລະເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ (ICT), ລຳໂພງສາທາລະນະ, ແລະອື່ນໆ).	ມ/ບ	ກຊສ, ກຕສ				X	X	X	140,000
12		ບົວລະບັດຮັກສາໂຄງສ້າງພື້ນຖານຂອງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ.	ມ/ບ	ພຊສ				X	X	X	20,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
13		ດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສາທິດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊາວບ້ານເປັນປະຈຳ 1 ປີ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	20,000
14	ຍົກລະດັບຜື່ນຖານໂຄງລ່າງອຸທິກກະສາດ	ພັດທະນາຂໍ້ແນະນຳສຳລັບການອຸຕຸນິຍົມແລະລະບົບການເຕືອນໄຟ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					15,000
15		ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາໂດຍການຕິດຕັ້ງສະຖານີໃຫມ່ບ່ອນທີ່ມີຊ່ອງຫວ່າງ. ຍົກລະດັບ ຫຼື ສ້ອມແປງອຸປະກອນອຸທິກກະສາດຕາມຄວາມຕ້ອງການ.	ມ	ກຊສ		X		X		70,000
ຈຸດປະສົງ 3: ປົກປັກຮັກສາ, ຜື່ນຟູ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການບໍລິການ										
16	ປະຕິບັດການຜື່ນຟູປ່າໄມ້ ແລະການຜື່ນຟູພືດຄຸມໜ້າດິນ	ປົກປັກຮັກສາແລະຜື່ນຟູທີ່ດິນປ່າໄມ້ (ໂດຍການປູກຕົ້ນໄມ້ຜື່ນເມືອງແລະພືດຝູ່ມແລະໂດຍການແປງເຂດ) ເພື່ອໃຫ້ຄວາມຍືນຍົງຂອງໜ້າທີ່ອຸນຫະພູມແລະການບໍລິການລະບົບນິເວດ.	ມ/ບ	ຫກປ		X	X	X	X	300,000
17		ນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປູກພືດທີ່ເໝາະສົມ, ລວມທັງການກະຈາຍແກ່ນ, ການປູກເບ້ຍ, ແລະການຜື່ນຟູທຳມະຊາດ.	ມ/ບ	ຫກປ		X	X	X	X	75,000
18		ຕິດຕາມແລະຮັກສາພືດທີ່ຜື່ນຟູເພື່ອຮັບປະກັນຜົນສຳເລັດໃນໄລຍະຍາວ.	ມ/ບ	ຫກປ				X	X	X
19	ປົກປັກຮັກສາອ່າງເກັບນ້ຳແລະແຫຼ່ງນ້ຳສຳຄັນຂອງບ້ານ	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຂົວຂ້າມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳຂອງໃນເຂດອ່າງເກັບນ້ຳໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອປົກປ້ອງຄຸນນະພາບນ້ຳຈາກຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ຫຼີກລ້ຽງການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າໃນອ່າງນ້ຳຂອງທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ		X	X	X		100,000
20		ການປັກຫຼັກໝາຍ ແລະ ສ້າງເຂດກັນໄຟອ້ອມອ່າງຮັບນ້ຳຂອງບ້ານ ເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມວຸ້ນວາຍຂອງທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ		X	X	X	X	100,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
21	ຝື້ນຟູບູລະນະແຄມສາຍນ້ຳ ແລະແມ່ນ້ຳ	ປັບປຸງສະພາບ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດເກັບຮັກສາອ່າງເກັບນ້ຳ (ລວມທັງໜອງງົວ, ດິນທາມ, ທະເລສາບ ແລະ ໜອງນ້ຳ) ທີ່ຍືນຍົງຂອງຊຸມຊົນບ້ານ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	100,000
22		ຝື້ນຟູຮູບແບບການລະບາຍນ້ຳທຳມະຊາດ ແລະ ສະພາບຂອງສາຍນ້ຳທີ່ຊຸດໂຊມ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	50,000
23	ວາງແຜນ ແລະ ສ້າງກົດລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	ດຳເນີນໂຄງການລວມເອົາຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມເຂົ້າໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍພິຈາລະນາທາງເລືອກໃນການຈຳກັດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງນ້ຳຖ້ວມ, ລະບຽບການສຳລັບການອອກແບບອາຄານທີ່ທຶນທານຕໍ່ກັບນ້ຳຖ້ວມ, ການຍົກຍ້າຍໂຄງລ່າງຝື້ນຖານ (ເຊັ່ນ: ເຮືອນ, ອາຄານແລະຊັບສິນທີ່ສຳຄັນຂອງບ້ານ) ແລະການຄຸ້ມຄອງຕາມກົດໝາຍສຳລັບຝື້ນທີ່ນ້ຳຖ້ວມ. ຝື້ນທີ່ ແລະປ່ອນປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມ (ເຊັ່ນ: ໜອງນ້ຳ).	ມ	ກຊສ		X		X		30,000
24		ດຳເນີນໂຄງການລວມເອົາຄວາມສ່ຽງໄພແຫ້ງແລ້ງເຂົ້າໃນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໂດຍການພິຈາລະນາທາງເລືອກຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການປົກປ້ອງ (ແລະການກຳນົດເຂດແດນ) ອ່າງເກັບນ້ຳຂອງບ້ານ (ເຊັ່ນ: ລຳນ້ຳຂະໜາດນ້ອຍແລະແຫຼ່ງນ້ຳ).	ມ	ກຊສ			X		X	30,000
25		ກຳນົດເຂດອະນຸລັກໂດຍການດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງແມ່ນ້ຳ/ເຂດດິນທາມ/ນ້ຳທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມກັບປະຊາຄົມທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ	X	X				10,000
26	ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຮອບດ້ານກ່ຽວກັບການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດ ແລະ ການຝື້ນຟູລະບົບນິເວດ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					30,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
27		ພັດທະນາແລະປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສໍາລັບພະນັກງານໃນການປະຕິບັດແຜນການ.	ມ/ບ	ພຊສ	X					15,000
28		ຝຶກອົບຮົມ/ຈັດກອງປະຊຸມສໍາລັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					15,000
29	ໂຄສະນາວຽກງານການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ຍົກສູງການປຸກຈິດສໍານຶກ	ຝຶກອົບຮົມ, ໂຄສະນາປຸກຈິດສໍານຶກ ແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ.	ມ/ບ	ກຊສ			X		X	20,000
30		ສົ່ງເສີມແລະການຂະຫຍາຍຊ່ອງທາງການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ທາງໂທລະພາບ, ວິທະຍຸ, ຢູທູບ, ແຊກແຊງເຂົ້າໃນການບັນຍາຍຂອງໂຮງຮຽນແລະຊ່ອງທາງສື່ມວນຊົນອື່ນໆ.	ມ/ບ	ກຊສ	X	X	X	X	X	10,000
31		ແຂ່ງຂັນວິດີໂອ, ຄລິບສັ້ນ ແລະການສະແດງລະຄອນກ່ຽວກັບການຮັກສາອ່າງແມ່ນໍ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ		X	X	X	X	10,000
32		ໂຄສະນາການເຊື່ອມໂຍງການພັດທະນາ	ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສໍາຫຼວດສະຖານທີ່ສໍາຄັນທາງທໍາມະຊາດ ສໍາລັບການອະນຸລັກອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ເພື່ອການພັກຜ່ອນຢ້ອນອາລົມ (ຍ່າງປ່າ/ເສັ້ນທາງທໍາມະຊາດ) ແລະ ສະໜັບສະໜູນວັດທະນະທໍາຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ.	ມ/ບ	ກຊສ		X			
33	ເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານວຽກເຮັດງານທໍາຖາວອນສໍາລັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.	ບ	ກຊສ/ ພຊສ			X		X	20,000
34	ເຂົ້າກັບວັດທະນະທໍາໃນ	ທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນໃຫ້ແກ່ຜູ້ນໍາຊຸມຊົນ.	ມ/ບ	ກຊສ				X		30,000
35		ສ້າງໂຄງການສາທິດດ້ານການວາງແຜນແບບເສດຖະກິດໝູ່ນວຽນສໍາລັບຊຸມຊົນ.	ບ	ກຊສ		X	X			30,000
ຈຸດປະສົງທີ 4: ຮັກສາຄວາມປອດໄພຂອງນໍ້າສໍາລັບໄພແຫ້ງແລ້ງ										

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປ1	ປ2	ປ3	ປ4	ປ5	
36	ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ແລະການສຳຫຼວດ ແຫຼ່ງນ້ຳ	ສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດອົງປະກອບຫຼັກຂອງການດຳລົງຊີວິດໃນ ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງໃນທົ່ວເມືອງ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000
37		ສຳຫຼວດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຊັບພະຍາກອນນ້ຳລວມທັງນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະລະບົບນ້ຳຫນ້າດິນ ເຊັ່ນ: ໜອງແລະສາຍນ້ຳ (ລວມທັງ ຄຸນນະພາບນ້ຳ).	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000
38	ທາງເລືອກທາງວິສະວະ ກຳ ແລະການລົງທຶນດ້ານ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ	ດຳເນີນການສຶກສາທາງເລືອກດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອ ຮັບປະກັນນ້ຳໃຫ້ແກ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ເຄື່ອງດື່ມ, ການນຳໃຊ້ພາຍ ໃນປະເທດ, ການລ້ຽງສັດ, ແລະ ກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ). ທາງ ເລືອກຕ່າງໆສາມາດປະກອບມີອ່າງເກັບນ້ຳຂອງຊຸມຊົນ, ຖັງນ້ຳ ຝົນໃນຄົວເຮືອນ, ເຄື່ອງກອງນ້ຳ, ໜອງນ້ຳຊຸມຊົນ ແລະໂຄງ ສ້າງພື້ນຖານການສະໜອງນ້ຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະປ້ຳນ້ຳໃນແມ່ນ້ຳ). ກຳນົດໂຄງການບຸລິມະສິດຂອງເມືອງ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000
39		ດຳເນີນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ສຳລັບໂຄງການບຸລິມະສິດ.	ບ	ກຊສ		X				100,000
40		ໂດຍອີງໃສ່ການສຶກສາຂ້າງເທິງ, ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດບັນດາໂຄງການບຸລິມະສິດ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກສາ ຫາລື ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາຄະນະຮັບຜິດຊອບ ທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ		X	X	X	X	1,000,000
41		ຕິດຕາມໂຄງການກັບໜ່ວຍງານທ້ອງຖິ່ນ.	ມ/ບ	ພຊສ				X	X	X
42	ການຮ່ວມມື ແລະການ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ	ການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນແລະການມີ ສ່ວນຮ່ວມກ່ຽວກັບການລົງທຶນທີ່ສຳຄັນ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	30,000
43		ດຳເນີນການສ້າງຄວາມສາມາດໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາລະບົບເກັບນ້ຳ ແລະ ສະໜອງນ້ຳ (ລວມທັງການ	ບ	ກຊສ/ພຊສ				X	X	30,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)	
					2025-2029						
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5		
		ເກັບກ່ຽວນໍ້າຝົນໃນຄອບຄົວ, ແລະ ລະບົບຊຸດຄື່ນນໍ້າໃຕ້ດິນຕາມບ້ານ, ລະບົບນໍ້າ ແລະ ຊົນລະປະທານ).									
44		ດຳເນີນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າສໍາລັບການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນຄົວເຮືອນລວມທັງການນໍາໃຊ້ອຸປະກອນການກັ່ນຕອງ.	ບ	ກຊສ			X	X		15,000	
45		ສ້າງກົນໄກຮ່ວມມື ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (ບົດຮຽນ) ລະຫວ່າງບັນດາອົງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.	ມ	ກຊສ					X	20,000	
ຈຸດປະສົງ 5: ປັບປຸງການປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ											
46	ທາງເລືອກທາງວິສະວະກໍາ ແລະການລົງທຶນດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ	ດຳເນີນການສຶກສາຄວາມຕ້ອງການ ແລະທາງເລືອກ (ໂດຍມີການຈັດລຳດັບຄວາມສໍາຄັນ) ສໍາລັບໂຄງສ້າງພື້ນຖານປ້ອງກັນໄພນໍ້າຖ້ວມຂອງບ້ານ ລວມທັງຂັ້ນບ້ານ, ຊ່ອງທາງນໍ້າຖ້ວມ ແລະລະບົບປ້ອງກັນໄພນໍ້າຖ້ວມ. ກຳນົດໂຄງການບຸລິມະສິດຂອງເມືອງ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000	
47		ດຳເນີນການສຶກສາຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການເລືອກເຟັ້ນ (ໂດຍມີການຈັດລຳດັບຄວາມສໍາຄັນ) ໃນການຮັກສາສະຖຽນລະພາບຂອງແຄມຝັ່ງແມ່ນໍ້າ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງໝູ່ບ້ານຈາກການເຊາະເຈື້ອນ. ກຳນົດໂຄງການບຸລິມະສິດຂອງເມືອງໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງສຸດ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					50,000	
48		ດຳເນີນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ສໍາລັບໂຄງການບຸລິມະສິດ.	ບ	ກຊສ	X	X					100,000
49		ໂດຍອີງໃສ່ການສຶກສາຂັ້ນເທິງ, ໄດ້ຮັບການອອກແບບ ແລະປະຕິບັດບັນດາໂຄງການບຸລິມະສິດ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກກສາຫາລື ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບທ້ອງຖິ່ນ	ບ	ກຊສ		X	X	X	X		1,000,000
50		ຕິດຕາມໂຄງການກັບໜ່ວຍງານທ້ອງຖິ່ນ	ມ/ບ	ພຊສ				X	X	X	200,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
51	ການຮ່ວມມື ແລະການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ	ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນແລະການມີສ່ວນຮ່ວມກ່ຽວກັບການລົງທຶນທີ່ສໍາຄັນ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	30,000
52		ສ້າງກົນໄກຮ່ວມມື ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (ຖອດຖອນບົດຮຽນ) ລະຫວ່າງບັນດາອົງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.	ມ	ກຊສ					X	20,000
Total										\$4,685,000

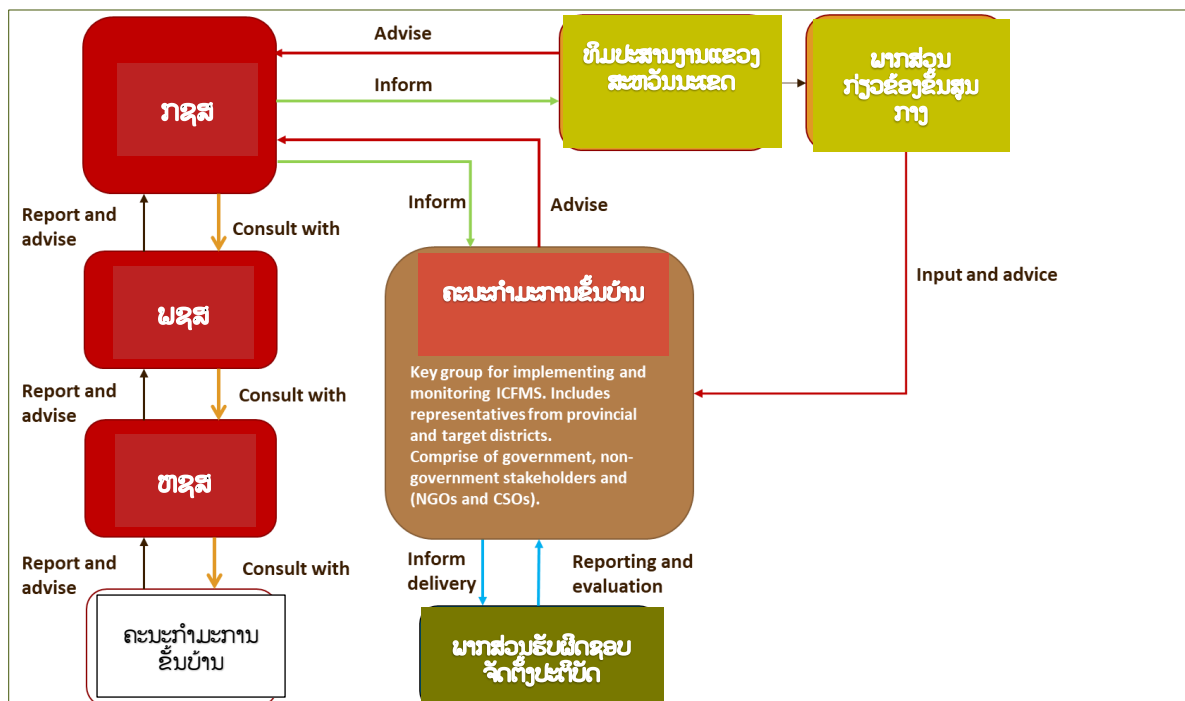
3.3 ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຊຸດແຜນ ICFMS ເມືອງເຊໂປນນີ້ ໄດ້ກຳນົດການດຳເນີນການສຳລັບເມືອງເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບໄຟນ້ຳຖ້ວມແລະໄຟແຫ້ງແລ້ງ. ການປະຕິບັດບັນດາການດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຊີ້ນຳນຳພາ ແລະ ການຮ່ວມມືຈາກບັນດາກະຊວງ ທັງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ.

ກຊສ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼາຍຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ICFMS ລວມທັງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການປ້ອງກັນໄຟນ້ຳຖ້ວມ, ການຕິດຕາມອຸທິກກະສາດ ແລະ ການເຕືອນໄຟລ່ວງໜ້າ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວາມສຳເລັດຂອງ ICFMS ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບປະສິດທິພາບຂອງ ກຊສ ໃນການຈັດປະຊຸມ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ປະສານງານທັງຫມົດຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການອອກແບບ, ການຈັດສົ່ງ ແລະ ການລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນທີ່ນຳສະເໜີດັ່ງກ່າວ.

ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຄວາມສ່ຽງຂອງການເຊື່ອມໂຍງແລະການປະສານງານຂອງຂະແໜງການ, ກອບການປະສານງານສອງຝ່າຍໄດ້ຖືກສະເໜີເພື່ອໃຫ້ເປັນຝັ່ງຖານໃນການປະສານງານລະຫວ່າງການປະຕິບັດແຜນ ICFMS (ຮູບທີ 10):

- ທີມງານຜູ້ປະສານງານທີ່ປະກອບດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງເພື່ອສະໜອງການຕິດຕາມຍຸດທະສາດລະດັບສູງແລະໃຫ້ຄຳແນະນຳໃຫ້ ກຊສ
- ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານປະກອບດ້ວຍພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ຢູ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ເມືອງເປົ້າໝາຍ.

ຮູບທີ 10. ການຈັດລະບຽບການປົກຄອງ

ທີມງານຜູ້ປະສານງານ: ຈຸດປະສົງຂອງທີມງານປະສານງານແມ່ນເພື່ອໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈແລະການປະຕິບັດຂອງ ແຜນ ICFMS. ພາຍໃຕ້ການເປັນປະທານຂອງ ກຊສ ແລະ ລວມມີຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຂັ້ນສູນກາງໃນການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແລະອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ຕົວຢ່າງ: ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້, ກະຊວງແຮງງານແລະສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄຟຟ້າປັດແຫ້ງຊາດ, ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີແລະການສື່ສານ, ກະຊວງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ແລະ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ). ທີມງານຜູ້ປະສານງານເຮັດໜ້າທີ່ການຕັດສິນໃຈໂດຍການເປັນເອກະສັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະຕິບັດແຜນ ICFMS.

ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ: ຈຸດປະສົງຂອງຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນເພື່ອປະສານງານການເຄື່ອນໄຫວໃນຂັ້ນເທິງ, ສຶກສາ ແລະ ວິເຄາະ, ແລະ ການຮ່ວມມືຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານ. ນອກນີ້ຈະລວມເຖິງການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນ, ການທົບທວນຄືນການວິເຄາະແລະການປຶກສາຫາລືສະຫມອງຂອງການທຳທາຍການປະຕິບັດ. ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແມ່ນເປັນປະທານໂດຍ ພຊສ ແລະຈະປະກອບດ້ວຍວິຊາການຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງແຂວງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ວຽກງານຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ, ການຄຸ້ມຄອງໄຟຟ້າ, ແລະການສື່ສານ). ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານດັ່ງກ່າວສາມາດນຳໃຊ້ເປັນເວທີຕົ້ນຕໍໃນການລາຍງານແລະປະເມີນຜົນສຳເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານ.

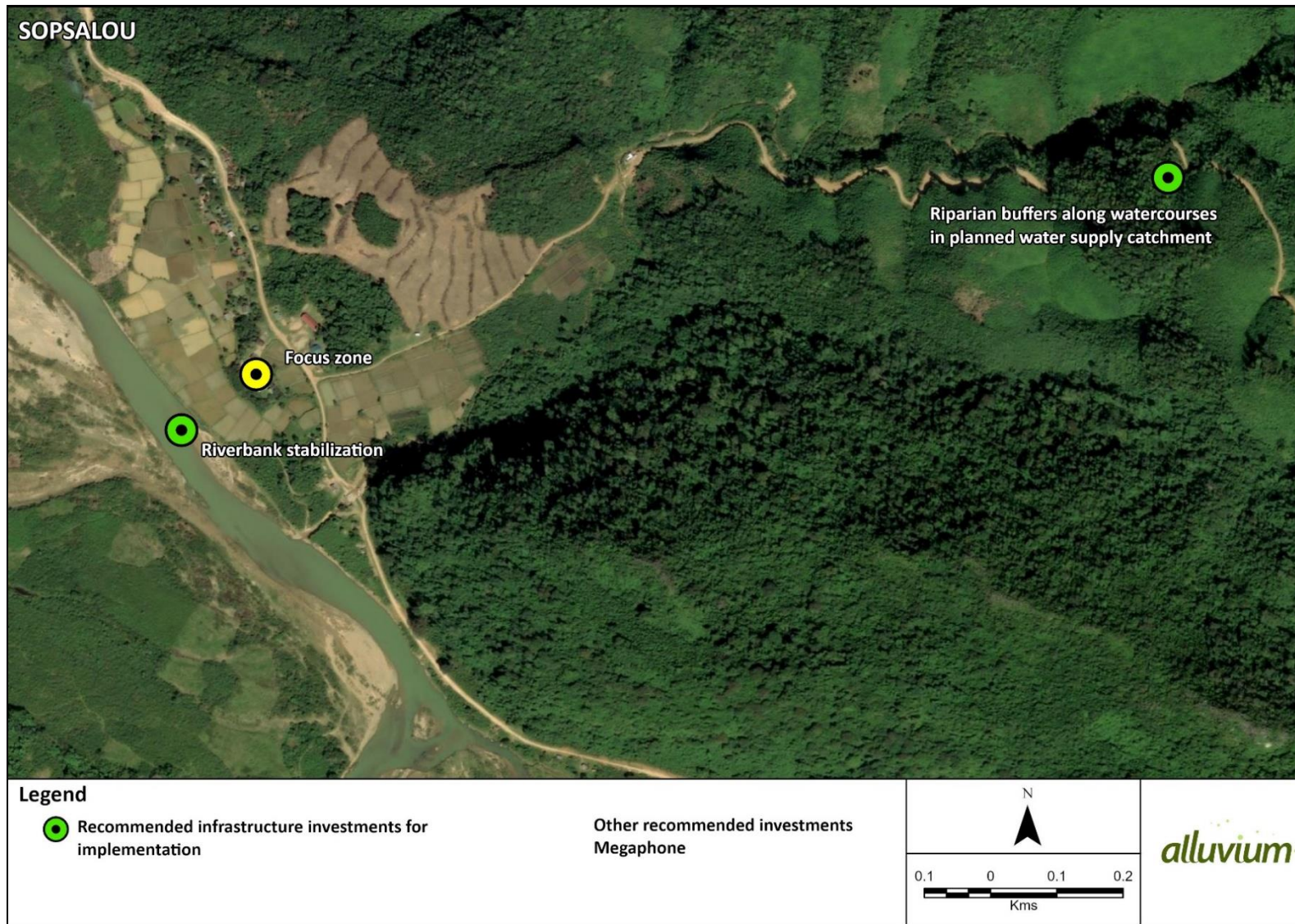
4. ເອກະສານອ້າງອີງ

1. Agriculture and Forest District office (2024). Agriculture production planning for dry season for Songkhone District
2. Alluvium and Hydrotech Consulting, June 2024 (Final), Optioneering Report for flood and drought risk reduction in Xe Bang Hieng River Basin, Report prepared for UNDP and DWR for the Project: Technical support for enhancing climate resilience through ICM and EbA (RFP-005-2023).
3. Alluvium and Hydrotech Consulting, October 2024 (Final), Hydrometeorological Network Upgrades and Early Warning System Updates for Flood and Drought, Report prepared for UNDP and DWR for the Project: Technical support for enhancing climate resilience through ICM and EbA (RFP-005-2023).
4. Antea Group (2024). Technical Support for modelling and development of risk maps in Lao PDR. Report prepared for UNDP.
5. Songkhone district (2019) – 7th Expansion 5 years plan on social-economic development plan of Songkhone district
6. Department of Planning and Investment, Savannakhet Province (2022) - The 8th 5-Year Socio-Economic Development Plan (2021-2025) of Savannakhet Province.
7. IPCC, 2023: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland, pp. 35-115, doi: 10.59327/IPCC/AR6-9789291691647.
8. Korea International Cooperation Agency (KOICA), 2024. Manufacture & installation of climate change adaptive flood forecasting and warning system in Xe Bang Hieng River Basin, Lao PDR
9. Mastrorillo, M., et al. (2016). Climate Change and its Impact on Southeast Asia. Regional Environmental Change, 16(2), 503-515.
10. Ministry of Natural Resources and Environment (2020). Climate Change Vulnerability Assessment in Lao PDR
11. Ministry of Natural Resources and Environment (2022) - Se Bang Hiang watershed management plan 2021-2025
12. Ministry of Natural Resources and Environment (2023) - National Strategy for Climate Change By 2030
13. Ministry of Natural Resources and Environment (2022) – Wetland management plan in Ramsa Se Champhon area
14. Ministry of Planning and Investment 2016) - National vision to 2030 and National Strategy on Social-Economic Development 10 year period (2016-2025)
15. MRC (2009) - Mekong River Commission. "Mekong Climate Change Adaptation Strategy."
16. MONRE (2022). Xe Banghieng River Basin Management Plan 2021-2025
17. Savannakhet Province Disaster Management Committee (2024). Disaster Risk Reduction Strategy in Savannakhet Province until 2035
18. Timmins, R. J. (2014). The significance of the Xe Champhone Ramsar site (Savannakhet province, Lao PDR) and its surroundings for biodiversity conservation: Results of bird and mammal surveys, and implication for Ramsar site boundary revision. Vientiane, Lao PDR: IUCN. 114pp.
19. United Nations Development Programme (UNDP), 2018. Five approaches to build functional early warning systems.
20. UNEP-UNDP-IUCN (2010) Making the Case for Ecosystem Based Adaptation: Building Resilience to Climate Change

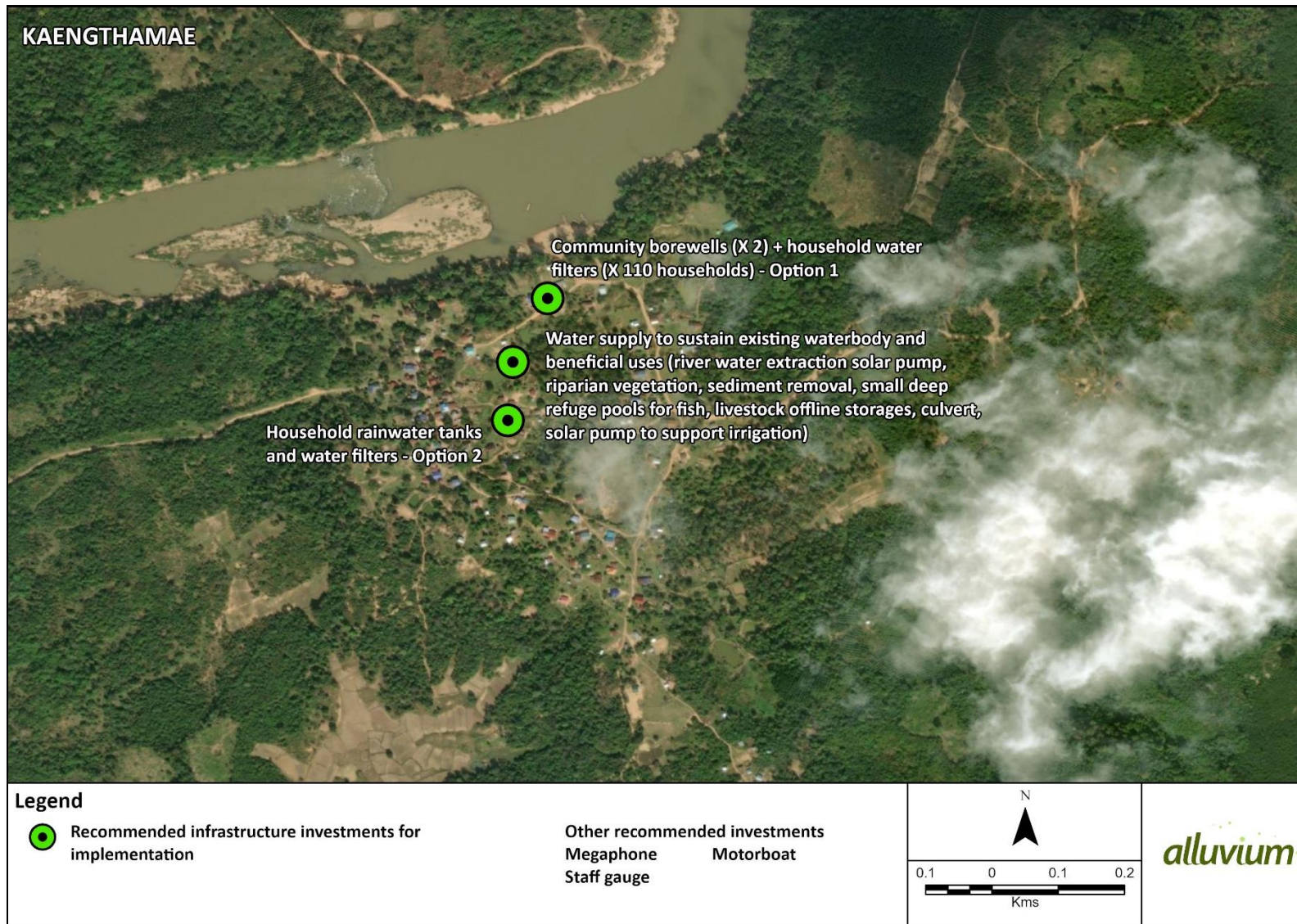
5. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ – ແຜນທີ່ນໍ້າຖ້ວມບ້ານເປົ້າໝາຍ

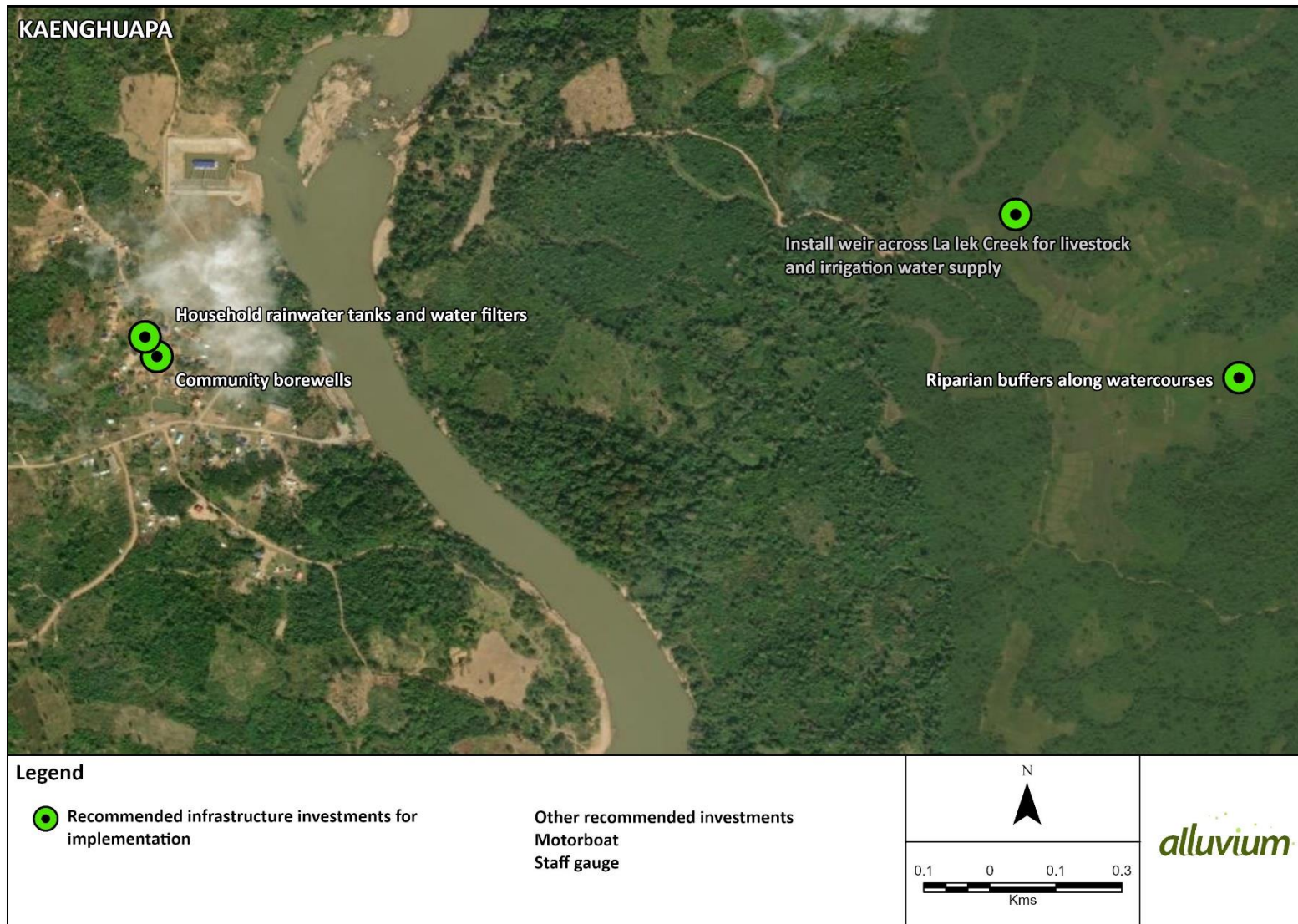
ຮູບທີ 11. ແຜນທີ່ຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ສົບລະລູ

ຮູບທີ 12. ແຜນນຳຈຸດການລົງທຶນຜື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສຳລັບບ້ານ ສົບລະລູ

ຮູບທີ 13. ແຜນນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສຳລັບບ້ານ ແກ້ງທ່າແມະ

ຮູບທີ 14. ແຜນນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມຍືນຍານຕໍ່ກັບໄຟນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ ສຳລັບບ້ານ ແກ້ງຫົວປາ

ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການປັບຕົວບົນພື້ນຖານ
ລະບົບນິເວດໃນອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງ ແລະ ຕົວເມືອງຫວຽງພະບາງ
ຫນ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (ກຊນ)
ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ກກສ)

laoiworm-eba.com

IWRM -EbA Knowledge Hub